

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 178.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2455; Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pogajanja v Tokiu

V soboto so se v Tokiu začela pogajanja med Japonci in Angleži.

Prav nič ugodne okolnosti ne spremljajo začetka japonsko-britanskih pogajanj. Težko je ujeti kje glas, ki bi ob tej priliki napovedoval povoljen potek razgovorov, kaj šele njihov ugoden zaključek. Že prvi razgovori med predstavniki obeh strank, japonskim zunanjim ministrom Arito in britanskim veleposlanikom Croigiesom, so potrdili slabe časopisne spremljave ter pokazali kaj malo nadejno sliko. Brž je bilo treba napraviti odmor in podoba je, da tudi poslej ne bo šlo v pospešenem tempu. Posebno se vidi, da se japonski strani niti najmanj ne mudi, pa da zato kaže vsa nagnjenja, kako pogajanja čim bolj zavleči in razvleči. Razumljivo je to, saj ta čas traja blokada britanske koncesije v Tiencinu dalje in pogajanja, ki so se začela na britansko prizadevanje in v zaščito britanskih interesov, imajo namen, da odstranijo vzroke, ki so za blokado odgovorni ali se vsaj za take označujejo. Ugoden potek pogajanj, pa kolikor mogoče nagel njihov uspeh je torej predvsem želja Angležev, dočim je več ko verjetno, da jih bodo Japonci kar najbolj mogoče zavlačevali.

Polagoma se je ta čas pokazalo, kako je z japonskimi načrti na Daljnem vzhodu. Sprva je bilo videti, kakor da Japonska naravnost tira razvoj stvari v ostrije, izjavijo vedno nove konflikte. Z začudenjem so v svetu spremljali ta presenetljivi razvoj stvari, ki je kazal, da so v vzhodni Aziji izgubili že ves respekt pred Veliko Britanijo ter da smatrajo priliko za ugodno, da jo naravnost dražijo in izzivajo. Zdelo se je nekaj časa, kakor da dela to japonska vojna stranka na svojo roko in da izvaja svojo izzivajočo politiko zoper voljo tokijske vlade ali vsaj ne v dovoljenem soglasju z njo. Ugledni politični glasniki v zapadni Evropi so se s čudom vpraševali, kako nagibi tičijo za japonskimi potezami, ki so se zdele kakor voda na mlin onim faktorjem, ki hočejo čim prej skovati močno fronto z Anglijo, Francijo in Rusijo kot jedrom.

Podoba je, da je mesec dni, odkar se je v Tiencinu nenadoma začela blokada mednarodne koncesije, vendarle razkril japonske načrte. Posebno odseva to iz japonskih zahtev, ki jih je po dosedaj objavljenih poročilih postavil japonski zunanji minister Arita na otvoritvenem razgovoru konferen- ce v Tokiu. Japonska ne želi samo, da se razišče konkretni primer konflikta v Tiencinu in premotri njegovi vzroki, pa se s tem poiščejo solucije, ki naj likvidirajo afero in jo pospravijo čim prej s sveta. Ne, japonske zahteve gredo za tem, da se obravnava položaj v vzhodni Aziji v celoti, da se ugotovijo nesoglasja in se po tem potu poiščejo izhodi. Teda še mnogo bolj razumljivo se glasi japonsko stališče: Velika Britanija naj kratko malo prilagodi svoje postopanje novo nastalemu položaju, naj prizna novo stanje, to je ono, ki so ga ustvarili Japonci s svojimi vojaškimi okupacijami. Angleži naj nehaajo s svojimi simpatijami spremljati obrambo maršala Čang-kajšeka, naj jo nehaajo podpirati ter s tem olajšajo Japoncem nadaljnje uspehe in jim omogočijo dokončno zmago. Po došlih poročilih je bilo tako postavljeno japonsko stališče po besedah samega zunanjega ministra Arite. Nima- mo povoda dvomiti o točnosti teh vesti, saj se popolnoma ujemajo s stališčem, ki ga že dolgo, osobito pa zadnji mesec objavljajo japonski listi na vso moč in ga forsirajo od Japoncev zavisna glasila tudi drugod, osobito na zasedenem področju Kitajske. V Tokiu so mu želeli dati poudarka še na drug način, s posebej insceniranimi ogromnimi prireditvami, pa z velikimi paradami na zasedenem Kitajskem, ki se jim že na prvi pogled vidi, kdo in kako ter zakaj jih je insceniral. V zadnjem času so Japonci prešli celo že v nasilnostjo zoper britanske konzulate in sploh britanske državljane. Vidi se, da so Japonci mobilizirali ves aparat, ki jim je na razpolago, da z njim od Angležev izsilijo popuščanje.

Pri tem pa se obenem kaže, da Japoncem nikakor ne gre za to, da bi resnično računali z vojno, morda niti ne, da bi se tem ojačili akcijo totalitarnih sil. Vsekar to ni poglaviti japonski namen. Zdi se, da so se tudi v Tokiu lotili stvari po taktiki, da z zastraševanjem omehčajo nasprotnika in ga pridobijo za koncesije. Nemara je poglavitni račun, da si obetajo v Tokiu uspeh z naslednjim: tako v Londonu kakor v Parizu niso zainteresirani na tem, da bi se sedaj odločale velike sporne zadeve na Daljnem vzhodu; zato bodo razpoloženi na koncesije, ako jim pokažejo Japonci, da so pripravljeno popustiti v svoji široko zasnovani protibritanski akciji, če Anglija in Francija prepustita Čang-kajšeka usodi, pa si s tem zagotovita vendarle še

GDANSKA KRIZA BO REŠENA MIRNO?

Nasprotujoče si vesti o pogajanjih med Poljsko in Nemčijo ter o nemških namerah Varšava vztraja na svojem stališču — Hitlerjevo mnenje o rešitvi gdanske krize

London, 18. julija. z. Vsi današnji listi beležijo vesti o možnosti pogajanja med Nemčijo in Poljsko glede Gdanske, pri čemer pa opozarjajo na to, da prihajajo te vesti iz Rima in Berlina. »News Chronicle« poroča v zvezi s tem, da nameravajo v Berlinu zloniti odpor Poljske na ta način, da bi proklamirali Hitlerja za predsednika Gdanske, s čimer bi se vsi problemi z vojaškega prenesel na juridično področje. »Timesov« dopisnik je glede teh vesti zelo rezerviran in govori samo o možnosti mirne rešitve gdanskega problema. Očividno je dalo povod za te vesti dejstvo, da so za prihodnje dni napovedana gospodarska pogajanja med Nemčijo in Poljsko. V zvezi s tem pa se zatrjuje, da bo Nemčija zahtevala revizijo poljskega manjšinskega statuta kot ekvivalent za popuščanje v gdanskem vprašanju. Vse te vesti pa so bile nocoj iz Berlina in Varšave kategorično demantirane. Organ narodnih socialistov v Gdanku naglašja, da so vse te informacije docela neverjetne, v Varšavi pa slej ko prej zatrjujejo, da Poljska ni in tudi ne misli spremeniti svojega stališča.

Berlin, 18. julija. br. Po vesteh, ki se širijo v Berlinu, je v teku posredovalna akcija med Londonom in Berlinom glede Gdanske. Ne smatrajo pa za verjetno, da bi prišlo do neposrednega stika med Berlinom in Varšavo, prav tako tudi ni mogoče dobiti nikakih zanesljivih informacij o tem, kdo je posredovalec, v katerih političnih krogih mislijo, da je prevzel vlogo posredovalca Mussolini. Drugi pa so nazirali, da gre zopet za novo akcijo Vatikana.

Pariz, 18. julija. o. V tukašnjih političnih krogih pravijo, da so nastale povsem konkretne možnosti za direktna pogajanja med Nemčijo in Poljsko glede Gdanske. Nemški politični krogi so postali glede Gdanske zelo zmerni in v evropskih listih se vedno redkeje pojavljajo vesti o pripravih za ta pogajanja.

Vse kaže, da so pogajanjem vendarle še na poti velike ovire. V Gdanku so se pričele širiti govorice, da se bo dal Hitler izvoliti za predsednika gdanskega senata. Proti temu bi ne bilo ničesar mogoče ukreniti, ker je nemški kancelar že častni meščan Gdanske in ima pasivno volilno pravico v svobodnem mestu.

Na drugi strani pa je maršal Rydz-Śmigły izjavil, da med Nemčijo in Poljsko ne more biti pogajanj o Gdanku. Poljska se bo borila za Gdansk, čeprav bi ostala popolnoma sama. To tolmačijo varšavski politični krogi kot odgovor na govorice o nemško-poljskih pogajanjih.

Gdansk, 18. julija. AA. Reuter. Pokrajinski vodja nacionalne socialistične stranke v Gdanku Foerster in vodja propagandnega oddelka Zaske sta se vrnila v Gdansk iz Berchtesgadna, kjer sta bila sprejeta pri Hitlerju. Trdi se, da je Hitler optimistično razpoložen in da se bo po njegovem mnenju vprašanje Gdanske lahko rešilo mirnim potom s pogajanj med Poljsko in Nemčijo, ako ne bo tuje intervencije. Istočasno napovedujejo, da se bodo nadaljevale vojaške priprave v Gdanku, ker se smatra to vprašanje za nujno. Trenutno pa je prenehal uvoz orožja v Gdansk. Konec minulega tedna je bilo aretiranih 50 starejših članov policije v Gdanku. Razlogi teh aretacij niso znani. Nova nacionalno socialistična radiopostaja na Hegelbergu je začela obratovati ter je tako močna, da z navadnimi aparati ni več mogoče poslušati tujih postaj.

Nemški načrti za priključek Gdanska

Gdansk, 18. julija. o. V pretekli noči je prišlo iz Marienburga v Vzhodni Prusiji 40 avtomobilov z vojnimi potrebščinami. Poročevalcu agencije »Associated Press« ni uspelo dognati, kam so spravili

ves ta material. Transport je prišel tik pred povratkom voditelja narodnih socialistov Forsterja, ki se je zadnje dni mudil v Berchtesgadenu.

Forster ni hotel po svojem povratku novinarjem dati nikake izjave. Med tujimi novinarji pa se širijo govorice, da je prinesel s seboj povsem izdelan načrt za ureditev gdanskega vprašanja v smislu nemških zahtev. Čeprav o tem načrtu ni bilo mogoče uradno dobiti nikakih zanesljivih informacij, pravijo, da gre za nov način plebiscitarnega priključka Gdanske k Nemčiji.

Po informacijah iz Nemčije bodo poskusili Gdansk priključiti k Nemčiji še pred septembrskim sresom narodno socialistične stranke. Berlin pa prihajajo tudi nasprotne informacije. Nemčija naj bi po teh strelmah po mirni ureditvi gdanskega problema. Pri tem bi upoštevala poljske interese. Hkratu pa bi skušala urediti svoje odnose s Poljsko predvsem z revizijo statuta nemške manjšine na Poljskem in poljske v Nemčiji. Po teh vesteh so berlinski politični krogi prepričani, da zaradi Gdanske ne bo prišlo do vojne.

Poljsko stališče

Varšava, 18. julija. o. Danes popoldne je bil izdan službeni komunique, ki pravi: Ne glede na način, kako si namerava Nemčija priključiti področje svobodnega mesta Gdanske, izjavljajo uradni poljski krogi, da bo že samo dejstvo priključitve pomenilo nedopustno kršitev sedanjega političnega in pravnega stanja ter bo za to izvalo odgovarjajočo reakcijo.

Objavo tega komunikeja je bila, kakor zatrjujejo tukašnji politični krogi, potrebna sprito vest o priključitvi Gdanske, ki naj bi se izvedla na ta način, da bi prebivalstvo svobodnega mesta z glasovanjem razveljavilo dosedanje ustavo Gdan-

ska in pozvalo Hitlerja, naj prevzame mesto predsednika gdanskega senata.

Litovski novinarji v Gdynji

Varšava, 18. julija. AA. (Pat). V Gdynjo je prispela večja skupina litovskih novinarjev, ki se že več dni mude na Poljskem. Iz Gdynje bodo litovski novinarji obiskali razne kraje v poljskem primorju.

★

Madžarska postane nemški protektorat?

London, 18. julija. z. V angleških političnih krogih je začelo prevladovati naziranje, da prihodnja akcija Nemčije ni namenjena Gdanku, marveč Madžarski, ki naj bi stopila z Nemčijo v enako razmerje, v kakršnem je že sedaj Slovaška. Ker za neodvisnost Madžarske ne jamči nobena velesila ali kaka druga država iz angleške mirovne fronte, so v Berlinu mnenja, da ji ne bo preostalo drugega kakor pristati na nemške zahteve. Tudi listi pišejo o tem. Vodja madžarske opozicije Tibor Eckhardt, ki se mudi v Londonu, kjer je imel daljše razgovore z Winstonom Churchillom in Duffom Cooperjem, je izjavil novinarjem, da so slične vesti že več časa razširjene tudi na Madžarskem.

Nemški obisk v Budimpešti

Budimpešta, 18. julija. AA. (Stefani). V Budimpešti je prišel v spremstvu več svojih sodelavcev nemški državni svetnik Görlicher, pomočnik vodje narodne socialistične stranke za Berlin.

Madžarski poslanik pri Becku

Varšava, 18. julija. AA. (Pat). Zunanji minister Beck je sprejel včeraj madžarskega poslanika Andreja de Horia.

Knez namestnik na večerji pri angleškem kralju

Londonski obisk Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge je rodbinskega značaja — V Londonu sta gosta kraljevske dvojice — Pozdravi v angleških listih

London, 18. julija. AA. Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta prispela včeraj na kraješe bivanje v London. Med tem časom bosta gosta Nj. kr. Vis. kralja in kraljice v Buckinghamski palači. Knez Pavle in kneginja Olga sta dobrodošla gosta v tej državi, s katero se je jugoslovanski knez namestnik seznanil od mnogih strani že tedaj, ko je bil dijak na oxfordski univerzi leta 1913., kjer je tudi po vojni nadaljeval svoje prekinjene studije. Ni nobenega razloga, da bi bilo treba ta njegov obisk pripisati vznemirajočemu položaju ali kakršnemukoli drugemu političnemu motivu. Vojvodinja Kentska bo odpotovala iz Anglije jeseni, ko bo kentski vojvoda prevzel svojo dolžnost kot generalni guverner Avstralijske. Sin kneza namestnika Pavla in kneginje Olge kneževič Aleksander študira v Etonu. Želja njegovih staršev je, da ga vidita, istočasno pa da se poslovita od vojvode in vojvodinje Kentske, ki bi utegnili biti dolgo časa odsotna na drugem koncu sveta. To je tudi zadostno pojasnilo, zakaj sta knez Pavle in kneginja Olga prispela v London. Ni nobene potrebe, da bi se temu obisku pripisoval političen značaj, ker je namen tega obiska očiten in v vsakem pogledu družinske narave.

»Daily Sketch« pod naslovom »Dobrodošlica knezu namestniku« objavlja uvodni članek, v katerem pozdravlja prihod Nj. Vis. kneza in kneginje ter med drugim pravi, da bo njima na čast jutri prirejena svečanost v Buckinghamski palači. »Daily Telegraph«, »Daily Mail« in ostali angleški listi objavljajo na uvodnih mestih poročila o včerajšnjem sprejemu Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge in slike Nj. Vis. vojvode in vojvodinje Kentske ter položaj na Daljnem vzhodu.

status quo za svoje koncesije in za druge svoje postojanke na Kitajskem. Očividno računajo v Tokiu, da evropske demokratične sile ne bodo želele komplicirati svoje pozicije z afantom zoper Japonce.

Ves razvoj na Daljnem vzhodu v teku zadnjega meseca je pokazal, da se japonske namere gibljejo približno v naznačeni smeri. Sprito tega dobiva konferenca med Angleži in Japonci v Tokiu posebno interesantno obelježje. Iz nje se bo moglo razbrati silno mnogo, pred vsem pa, kako daleč menijo iti v Londonu v sedanjem trenutku in kje se jim zdijo bodoče fronte najbolj kočljive. Od tega zavisi, koliko se bo Japoncem maneuver, začel v Tiencinu posrečil.

udarjajo, da je bil sprejem zelo pristen in družinskega značaja.

Snoči sta angleški kralj in kraljica priredila v Buckinghamski palači večerjo v čast kneza namestnika Pavla in kneginje Olge. Poleg članov kraljevskega doma so bili na večerji tudi predsednik vlade Chamberlain, zunanji minister lord Halifax in drugi ugledni člani angleške visoke družbe. Večerje so se udeležili tudi minister dvora Antić in jugoslovanski poslanik v Londonu dr. Subotić s soprogo.

Visoko odlikovanje ministra Antića

London, 18. julija. AA. Danes popoldne je angleški kralj Jurij VI. odlikoval našega ministra dvora Milana Antića z visoko stopnjo reda kraljice Viktorije.

Kjosecivanov poseti Pariz in London?

Sofija, 18. julija. p. V Sofiji so se danes razširile vesti, da bo ministri pred- sednik dr. Kjosecivanov sredi prihodnjega meseca odpotoval v Pariz, kjer se bo pomudil nekaj dni, nato pa še v London. Temu njegovemu potovanju v zapadno Evropo pripisujejo tukašnji politični krogi zelo velik pomen. Predsednik sobranja Mošanov, ki je bil prav te dni v Parizu in se sedaj mudi v Londonu, je imel nalogo, da sondira teren za razgovore, ki jih bo imel bolgarski ministri pred- sednik s francoskimi in angleškimi odgovornimi politikami ob tej priliki.

Roosevelt se pogaja s prvaki strank

New York, 18. julija. AA. (Reuter) Senator Barkley, izrazit pristaša Rooseveltove gospodarske politike, je izjavil, da je dobil v razgovoru z republikanskimi parlamentarci vtis, da bi republikanski prvaki v senatu pristali na sestanek republikanskih in demokratiških prvakov senata in predstavnikega doma s predsednikom Rooseveltom. Na tej konferenci bi prvaki obeh velikih ameriških strank razpravljali z državnim poglavarjem o vprašanju spremembe in dopolnila zakona o ameriški nevtralnosti. Na koncu izjave je Barkley ponovno naglasil, da je prepričan, da bi republikanski prvaki pristali na tako konferenco.

Washington, 18. julija. AA. Nocoj bo v Beli hiši konferenca, na kateri bodo razpravljali o nevtralnostnem zakonu in kate- re se bodo udeležili pristaši vlade in zastopniki senata. Poročajo, da bo pri delu konferenca sodeloval tudi predsednik USA Roosevelt, poleg njega pa tudi zunanji minister Cordell Hull.

Obiski zapadnih generalov

Zivahno delo za vojaško enotnost angleških in francoskih zaveznikov — Generala Ironside in Gamelin v Varšavi — Sodelovanje s Turčijo

Pariz, 18. julija. w. Današnji listi potrjujejo vest, da bo v prihodnjih dneh odpotoval na Poljsko vrhovni poveljnik francoske vojske general Gamelin. Razen razgovorov s poljskim maršalom Rydz-Śmigłym in šefom poljskega generalnega štaba bo imel maršal Gamelin tudi razgovore s poljskimi industriji, s katerimi bo razpravljal o vojnem potencialu poljske industrije in o potrebnih ukrepih, da se ta potencial kar najbolj poveča. Razen tega bo general Gamelin pregledal poljske utrdbe na zapadni meji.

Iz Ankare poročajo listi, da so se pogajanja med zastopniki francoskega in turškega generalnega štaba že pričela. Pogajanja imajo nalogo ustvariti tesno vojaško sodelovanje vojnih sil obeh držav. To sodelovanje bo prišlo do izraza tudi v obrambi Dardanel, predvsem pa bodo zgradili novo anatolsko trdnjavsko linijo. V Česni blizu Smirne bodo gradili novo pomorsko vojno oporišče.

V primeru vojne bo Turčija podprla angleške in francoske vojaške akcije v Prednji Aziji vse do ustja Nila. Nadalje razpravljajo v Ankari tudi o turških vojnih lukah, ki prihajajo v poštev za oskrbo francoskega in angleškega vojnega brodomstva z živžem, strelivom in pogonskimi sredstvi.

Varšava, 18. julija. AA. (Reuter). Danes jutraj je generalni inspektor angleških pomorskih sil general Ironside imel razgovor s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Sestanek se je udeležil tudi odpravnik poslova angleškega veleposlanstva Norton. General Ironside in Norton sta še poprej obiskala maršala Rydz-Śmiglego in vojnega ministra generala Kasprzickiego. General Ironside je bil potem gost na kosilu, ki ga je njemu na čast priredil načelnik poljskega generalnega štaba general Stabiewicz. Popoldne so omenjene osebnosti vrnile obisk generalu Ironsideu v hotelu, kjer stanuje. Jutri bo imel general Ironside drugi razgovor z maršalom Śmigłym in zunanjim ministrom Beckom.

Varšava, 18. julija. 1. Vsa pozornost poljske javnosti je osredotočena na bivanje sir- ra Edmunda Ironside, generalnega inspektorja angleške prekomorske vojske, ki je včeraj prispel v Varšavo. Vsi poljski listi prinašajo obširna poročila o generalu Ironsideu, podrobno navajajoč njegove vojaške sposobnosti in vrline in hkrati podčrtavajoč ogromen pomen tega obiska.

Generalni inspektor Ironside je star 59 let. V svetovni vojni je služil kot polkovnik v angleški armadi in maršal Haig mu je poveril čisto najtežavnejše naloge, ki jih je na vedno odlično rešil. Zaradi njegove odločnosti, sposobnosti in vojaških vrlin se ga je prijel ime »železni general«. Poljski listi tudi naglašajo, da je prav tako sam premier Chamberlain v najtesnejših stikih z generalnim inspektorjem Ironsideom in da ne bi napravil niti ene šahovske poteze, da ne bi popreje vprašal za nasvet tega vojaškega strokovnjaka.

Angleška letala za zaveznike

London, 18. julija. w. Po poročilu »Daily Herald« bo Anglija začela v začetku avgusta dobavljati Poljski, Franciji, Tur-

čiji, Rumuniji, Grčiji in Egiptu vojna letala.

Polet bombnikov nad Londonom

London, 18. julija. AA. (Reuter). Ko so danes opoldne odhajali Londončani na kosilo, so imeli priliko z ulic ogledovati polet najnovejših angleških bombnikov. V tem trenutku je 30 najpopolnejših dvomotornih bombnikov letelo nad Londonom, zaradi gostih oblakov zelo nizko. Bombniki so preleteli London okoli 13. ure.

Obisk tudi v Moskvi?

Pariz, 18. julija. e. V Parizu posvečajo veliko pozornost pogajanjem v Moskvi, ki so se nadaljevala snoči z razgovori med Steedsom, Naggyarom, Strangom in Molotovim. O teh razgovorih ni bilo izdano še nikako poročilo, a mislijo, da bo prišlo do provizornih sklepov, ki bodo služili kot podlaga za nadaljnja posvetovanja. Eks- periti bodo pismeno ugotovili dosedaj do- sežene rezultate. Splošno računajo s tem, da se bodo v smislu zahtev Rusije v kratkem pričela angleško-francosko-ruska vojaška posvetovanja kot dopolnitev zvezne pogodbe. V Parizu predvidevajo, da si bodo v Kremlju prizadevali, da pride čim prej do teh vojaških posvetovanj in se že imenujejo nekateri vplivni francoski generali, določeni za to misijo. Na prvem mestu se imenujeta general Ponson in Requien. Prav tako smatrajo za gotovo, da se bodo francoski generali, ki bodo šli v Moskvo, sestali z angleškimi vojaškimi predstavniki, ki bodo poslani tja z istim namenom. Odločitve o misiji generalov je odvisna od zadnjih razgovorov v Moskvi.

Angleške priprave za »vsak primer«

London, 18. julija. br. Priprave na even- tualno vojno se v Angliji metodično in intenzivno nadaljujejo. Angleška vlada se je pričela sedaj interesirati za zavarovanje stanovanjskih hiš in poslopij v Angliji za primer vojne. Premije takega zavarovanja bi bile seveda zelo visoke, a vlada se bavi z načrtom, da bi k normalnim zavaroval- nim premijam dodala država potrebni presežek.

Na drugi strani so železniške družbe v Angliji pripravile že vse načrte za primer, da bi bilo treba evakuirati iz glavnih angleških mest 4 milijone ljudi. Na glavnih prometnih točkah že zbirajo rezervne vla- ke. Pripravili so tudi že vozne rede za tak evakuacijski promet.

London, 18. julija. AA. (Reuter). Naknadni krediti za organizacijo civilne pomožne službe v primeru vojne znašajo 195 miliona funtov šterlingov. Največji del tega kredita je namenjen za pripravo nagle iz- praznitve ogroženih mest in za ureditev pomožnih bolnišnic v zaščitenih krajih izven mest. Prav tako zahteva vlada kredit 2 in pol milijona funtov za podporo beguncem iz posameznih evropskih držav. Vlada za- hteva končno kredit za kopičenje rezervne- ga gradbenega materiala.

V Moskvi nič novega

Ponedeljski sestanek pogajanj ni spravil z mrtve točke London in Pariz ne nameravata več popuščati

Pariz, 18. julija. AA. (Havas). V francoskih političnih krogih prevladuje vtis, da v sedanjem stanju francosko-angleško-sovjetskih pogajanj po včeršnjem sestanku Seedsa, Naggyara in Molotova niso nastopile nobene znatnejše spremembe. Francoski in angleški veleposlanik sta razložila stališče svojih vlad glede držav, ki jim je treba dati jamstva, kakor tudi glede opredelitve posrednega napada. Daje sta obrazložila stališče glede novih razgovorov vojaškega značaja, ki naj bi se vodili vzporedno z diplomatskimi razgovori. Mislijo, da bosta francoska in angleška vlada ostali pri svojih stališčih. Sedaj je treba počakati samo še izjave o stališču sovjetske vlade, ko bo Molotov svoji vladi objevil stališče Francije in Anglije. Menijo tudi, da bo v kratkem spet nov sestanek, vendar pa običajnih napovedi za ta sestanek ni.

Pariz, 18. julija. z. Dejstvo, da je ruska uradna agencija »Tass« o včeršnjih razgovorih pri Molotovu zopet objavila skrajno nepovoljno stiliziran komunikacijo, je zbudilo v pariških merodajnih krogih ogorčenje. S tem je bil z ruske strani tudi prekršen dogovor, da se o razgovorih ne bodo izdajala nikakoli poročila razen skupno sestavljenih komunikacij. Po pariških informacijah so se včeršnji razgovori v Moskvi nanašali na medsebojno pomoč v primeru indirektnega napada, torej zopet na vprašanja baltskih držav, ter o ruski zahtevi, da se politična pogajanja dopolnijo z vojaškimi dogovori. V Parizu naglašajo, da je vojaški dogovor odvisen od prvi vrsti od političnega dogovora.

Poročili obeh veleposlanikov

London, 18. julija. br. Angleška vlada je danes dopolnila pričela preučevati poročilo, ki ga je brzojavno poslal angleški poslanik Seeds o včeršnjih razgovorih z Molotovom.

Tudi francosko zunanje ministrstvo je prejelo danes poročilo od francoskega ve-

leposlanika v Moskvi o včeršnjih govori v Kremliju. Kakor se doznava, težkoče se niso odstranile.

Rooseveltova poslanica Stalinu?

Moskva, 18. julija. o. Po informacijah agencije »United Press« je tudi včeršnji razgovor francoskih in angleških diplomatskih zastopnikov s predsednikom sveta ruskih komisarjev Molotovom ostal brez pravega rezultata. Položaj se vobče ni spremenil. Agencija »Tass« je objavila o včeršnjem razgovoru pili dve vrstici. Od ruskih službenih krogov ni mogoče ničesar izvedeti. Obče sodijo, da se pogajanja niso premaknila z mrtve točke.

Medtem pa je prišel v Moskvo ruski veleposlanik v Washingtonu, ki se je pripeljal preko Atlantskega oceana s parnikom »Washington« skupno z bivšim predsednikom češkoslovaške republike dr. Edvard Benešem. V ruskih krogih pravijo, da je veleposlanik prinesel s seboj od Roosevelta poslanico za Stalina. Poslanica naj bi se nanašala na angleško-ruska pogajanja.

Nemški veleposlanik iz Moskve v Berlin

Berlin, 18. julija. AA. (DNB). Iz tujkajšnjih političnih krogov se izve, da bo nemški veleposlanik v Moskvi grof Schulenberg v kratkem prispel v Berlin, kjer bo ostal nekaj časa, kakor je to bilo dolženo že prej. Veste nekaterih francoskih in angleških listov, ki spravljajo skoraj njeni prihod poslanika iz Moskve v zvezo z raznimi kombinacijami, so senzacionalne ter je njihov namen čisto prozoren.

Beneš pojde v Moskvo?

Milan, 18. julija. o. »Popolo d'Italia« je objavil vest iz Varšave, da je bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš sklenil preko Anglije potovati v Moskvo.

Drugi sestanek v Tokiu

Japonski zunanji minister in angleški veleposlanik bosta danes nadaljevala pogajanja

Tokio, 18. julija. AA. (Reuter). Jutri ob 9. dopoldne se bodo nadaljevali razgovori med angleškim veleposlanikom Craigiesom in japonskim zunanjim ministrom Arito o Tienčinu. Ti razgovori bodo v uradnih prostorih ministra Arite. Pogajanja, ki so se začela preteklo soboto, bi se morala nadaljevati že včeraj, bila pa so preložena na jutri, ker je angleški veleposlanik pričakoval navodil iz Londona.

London, 18. julija. AA. (Reuter). Diplomatski urednik Reuterja pravi, da je angleška vlada danes ponovo poslala angleškemu veleposlaniku v Tokiu svoje pripombe na njegovo poročilo o razgovoru, ki ga je imel v soboto z japonskim zunanjim ministrom Arito.

Berlin, 18. julija. AA. (DNB) poroča iz Tokia: Kakor se izve, so danes prispela na angleško veleposlanstvo nova navodila iz Londona. Na japonske politične kroge je naredila globok vtis izjava, ki jo je včeraj izrekel v spodnjem domu Chamberlain, da namreč Anglija odklanja zahtevo po reviziji svoje politike na Daljnem vzhodu kot pogoj za začetek angleško-japonskih pogajanj.

Angleški protest v Tienčinu

Tokio, 18. julija. AA. (Reuter). Japonska brzojavka iz Tienčina pravi, da je angleški generalni konzul vložil pritožbo pri japonskem generalnem konzulu zaradi zakasnitve transporta hrane in mleka, namenjenega v angleško koncesijo.

Pred novo kitajsko ofenzivo

Sanghaj, 18. julija. e. Sem so prispelle vesti, da je nad 100.000 kitajskih vojakov prekorčilo Rumeno reko na jugovzhodu po-

Huda nesreča na slovaških manevrih

Bratislava, 18. julija. AA. Vojno ministrstvo poroča, da se je dogodila o priliki orožnih vaj, ko so postavljali pontonski most na Nitri, do nesreče, ki je zahtevalo življenje 10 slovaških vojakov. Nesreča je nastala zaradi tega, ker je neki vojak brez razloga začel kričati, da prodira voda v ponton ter je nastala zaradi tega med vojniki panika. Dasi mnogi niso znali plavati so poskakali v vodo. Večina je sicer dosegla obalo, 10 vojakov pa je utonilo. Pogreb se je vršil včeraj v prisotnosti vojnega ministra.

Žetev v Prusiji

Berlin, 18. julija. w. Za pospešenje žetve v Vzhodni Prusiji je bilo poslanih danes nadaljnjih 20.000 delavcev.

„Delovno premirje“ v Švici

Curih, 18. julija. z. Pred dvema letoma sklenjeno delovno premirje med delodajalci in delavci je bilo sedaj podaljšano za nadaljnjih pet let do konca julija 1944. Po tej pogodbi se morajo vsi morebitni spori rešiti na miren način.

Eksplodizija na nemškem parniku

Berlin, 18. julija. o. Službeno potrjujejo vesti o eksploziji kotla na nemškem parniku »Berlin«. Sprčo eksplozije je izgubilo življenje 15 članov posadke, 18 mornarjev pa je bilo ranjenih. Parnik, na katerem se je nesreča zgodila, ko je bil že v bližini nemške obale, so vlačilci privlekli v luko Swinemünde.

Dva avtomobila trčila

Pariz, 18. julija. AA. (Havas). Med Parizom in Etampesom sta trčila skupaj dva avtomobila. Nesreča je zahtevala 3 človeške žrtve, sedem ljudi pa je bilo ranjenih.

Beležke

„Obzor“ o sporazumu

Zagrebski »Obzor« beleži iz govorov ob proslavi dr. Mačkove 60letnice odstavke, ki se nanašajo na sporazum. Po njih in po pisanju raznih listov prihaja do naslednjega zaključka:

„Splošno mišljenje je, da bo sporazum vsekakor dosežen in da ne bo več preteklo mnogo časa, ko bodo njegove določbe objavljene. Že pred par dnevi smo napisali, da še ni znan točen datum, kdaj bo sporazum dosežen, vendar smatramo v političnih krogih Zagreba, Beograda in Ljubljane, da se bo to zgodilo najkasneje do začetka septembra. Splošno mišljenje je zagrebskih, beograjskih in ljubljanskih političnih krogov je, da so odstranjene vse načelne ovire.“

Politični pomen nedeljskih svečanosti v Zagrebu

„Hrvatski dnevnik“, glavno glasilo politike dr. Mačka, razpravlja v svojem včeršnjem uvodniku o mogočih proslavah 60letnice dr. Mačka, ki so bile v nedeljo povsod po Hrvatskem in so dosegle svoj višek v Zagrebu. Na koncu uvodnika pravi list:

„Vsem, ki se za nas zanimajo in se morajo zanimati, je nedeljska manifestacija hrvatskega naroda dragocen nauk za pravilno in pošteno orijentacijo do teženj in ciljev hrvatskega naroda. S takim narodom živeti v sporazumu in prijateljstvu pomenja ustvarjati tako organizacijo v tem delu Evrope, da bo vsak narod v njej zagotovljen svoje svobode in svojega mira. Velicastni nastop hrvatskega naroda na čast predsednika dr. Mačka je bil zato političen dogodek prve vrste.“

JNS na jugu

Kakor poročajo listi, sta člana glavnega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke Bogoljub Jevtić in dr. Kojić preko Sarajeva in Dubrovnika odpotovala v Črno goro. Ostala bosta v zetski banovini več dni ter pripravila vse potrebno za živahno akcijo stranke, ki je nameravana za to banovino in ki se bo pričela v drugi polovici avgusta.

Jugoras in HRS

Po »Slovenskem delavcu«, glasilu slovenskega Jugorasa, smo pred dnevi posneli informacijo, da so bila uspešno zaključena pogajanja med Jugoraso in Hrvatskim radničkim savezom (HRS), delavski organizaciji dr. Mačkovega pokreta, o novih upravnih zagrebske delavske zbornice in drugih socialnih delavskih institucij na Hrvatskem. Tudi zagrebski »Obzor« beleži to vest in pristavlja:

„Obrnili smo se na upravo HRS v vprašanjem, ali je poročilo »Slovenskega delavca« točno. Rečeno nam je bilo, da ni resnično. HRS je kot predstavnik večine delavstva na Hrvatskem samo zahteval, da dobi volilni mandat, za volitve v delavsko zbornico in druge delavske javne institucije. Kak sporazum med njim in Jugoraso ni bil sklenjen.“

Italijanski list o Južnem Tirolskem

O ozađu znanih ukrepov na Južnem Tirolskem, zlasti o izseljevanju Nemcev, piše italijanski list »Provincia di Bolzano« med drugim:

»Ker je Južna Tirolska italijansko ozemlje, je povsem naravno in razumljivo, ako se italijanska politika v tej po-

krajini razvija na širino in globino, kakor je tudi povsem točno, da Nemčija, potem ko je v izjavah in javnih dokumentih priznala italijanski značaj Gornjega Poadižja, ne ovira razvoja pofašistenja te obmejne pokrajine, kakor bi to seveda za padni velesili vroče želeli.“

Kdo bo odločal o Gdansk

Na članek varšavskega lista »Gazeta Polska« o pogojih za mirno ureditev gdanskega vprašanja je te dni odgovorila v inspiriranem članku »Frankfurter Zeitung«. List najprej ugotavlja, da bi brez priključitve Gdanska v tretjeju rajhu sieherno drugo pogajanje s Poljsko bilo brez pomena, nato pa piše med drugim:

»Angleži bi morali pošteno nasvetovati Poljakom: slej ali prej vam ne bo preostalo drugega kakor da se sporazumete z Nemčijo, četudi za ceno žrtev. Gdansk leži na prostoru, katerega končno usodo bosta določali dve velesili, ki sta o tem vselej odločali, to pa zato, ker sta sosedji tega prostora na zapadu in vzhodu, namreč Nemčija in Rusija. Bilo bi seveda drugače, ako bi bila Poljska na primer sosed Anglije ali Francije.“

Ukrepi proti špijonaži tudi v Ameriki

Listi poročajo iz Washingtona, da je več ameriških letalskih tovarnic na intervencijo vojnega in mornariškega ministrstva odpuštilo mnogo inozemskih delavcev. Ti odpušči se utemeljuje s potrebo po varovanju vojaških skrivnosti. Vlada v Washingtonu se je odločila za ta sklep po daljši preiskavi o delovanju tuje špijonaže na ameriških tleh.

Amerika kupuje otoke

Ameriški senator Lundeen je predložil te dni kongresu Zedinjenih držav pet resolucij, ki poblašajo vlado, da stopi v pogajanja z Mehiko, Kolumbijo, El Salvadorjem in Kostariko za nakup vseh otokov, ki leže v daljavi do 2400 km od Panamskega kanala. Se posebej se v tem predlogu priporočajo nakup otocja Galapagos od Ekvadorja in otoka Curasao od Nizozemske. V celoti gre za okoli 50 otokov, ki naj bi se spremenili v letalska in pomorska oporišča za zavarovanje Panamskega kanala. Ali bo ameriški senat razpravljal o teh Lundeenovih predlogih že v tem zasedanju, ni še znano.

Ogromen kanal v Rusiji

Francoski listi poročajo, da se bodo 1. avgusta tega leta začela dela za zgraditev tako zvanega »velikega ferganskega kanala« v pokrajini Uzbekistan v Rusiji. Kanal bo služil v glavnem samo za namakanje ferganskih dolin, ki bodo na ozemlju okoli 500.000 ha izrabljene za kulturo bombaža. Pri delu bo zaposlenih 16.000 moških in 10.000 ženskih delovnih moči, razen tega pa še okoli 2000 inženjerjev in tehnikov. Za napravo kanala bo treba skupno izkopati okoli 15 milijonov kubnih metrov zemlje.

Španija bo nevtralna

Ugibanja listov o rezultatu Cianovega obiska

London, 18. julija. o. V zvezi s potovanjem grofa Ciana po Španiji je objavil »Daily Express« nekaj informacij, po katerih je general Franco odklonil vojaško zvezo z Nemčijo in Italijo, pripravljen pa je skleniti prijateljsko pogodbo z Italijo. To naj bi se zgodilo jeseni, ko bo sam prišel v Rim. Pogodba naj bi vsebovala tajno klavzulo, po kateri naj bi Španija ostala v primeru vojne nevtralna. Vendar pa bo osnovna država dobavljala surovine in živež. Italijanske in nemške podmornice bodo smele pristajati v španskih lukah in iz Španije bodo smeli prostovoljno v Italijo in Nemčijo prav na enak način, kakor se je to obratno godilo za časa državljanske vojne v Španiji.

Milan, 18. julija. AA. (Stefani). »Corriere della Sera« piše, da je treba smatrati potovanje grofa Ciana v Španijo kot dejanje velikega diplomatskega pomena. Čas bo pokazal, kako koristen je bil osebi. Ni stik med italijanskim zunanjim ministrom in generalom Francom. Španija čuti potrebo za obnovo, plutodemokracije si le pa želijo to obnovo ovirati. Zaradi tega bosta Španija in Italija ostali združeni, ter bo Španija rešila problem obnove na osnovi fašističnih metod. Mussolinijeva Italija bo ostala na strani Španije. Grof Ciano, zaključuje list, zapušta Španijo v prepričanju, da lahko Španija mirno dela

za svojo bodočnost, ki bo v skladu s sedanjem civilizacijo.

San Sebastián, 18. julija. z. Po poročilu »Neue Zürcher Zeitung« ugotavlja v uradnih španskih krogih, da je general Franco proklamiral nevtralnost Španije, ker smatra, da je to tudi v interesu Italije in Nemčije. Nevtralna Španija bo mogla z dobavo surovin in drugih potrebščin bolj podpreti os Rim-Berlin, kakor pa z direktno vojaško udeležbo pri morebitnem spopadu v Evropi. Prihodnja leta pa se Španija sploh ne more spuščati v nikake pustolovščine, ker mora sedaj predvsem skrbeti za gospodarsko obnovo.

Španski odlikovanje predsednika agencije Stefani

Burgos, 18. julija. AA. (Stefani). Generalisimus Franco je odlikoval z redom rdečih strelcev prvega reda predsednika agencije Stefani Morgagnia.

Neuspeli Petainove misije

Pariz, 18. julija. o. Francoska vlada namerava odpoklicati svojega poslanika maršala Petaina iz Španije. Pravi, da mu njegova misija ni uspela. Maršala Petaina naj bi zamenjal reden diplomat, ki naj bi imel nalogo doseči zboljšanje odnosov med Francijo in Španijo.

To in ono s češkega

Nemško nadzorstvo nad češko upravo — Vsi državni uradniki morajo znati nemško — Pritožbe nad pasivnostjo prebivalstva — Tridnevna ustavitve praških „Narodnih listov“

Praški »Der Neue Tag« objavlja pregled organizacije nemške uprave v češkomoravskem protektoratu. Na čelu uprave je rajhovski protektor Neurath, ki mu stoji ob strani protektorski urad, razdeljen na več sekcij. Temu uradu je podvrženih 19 vrhovnih deželnih svetov, katerih dolžnost je, da skrbijo za obrambo nemških interesov v protektoratu in da vrše nadzorstvo nad češko upravo. Vsak izmed teh svetov obsega tri do štiri češke oddelke, katerim daje politična navodila.

Pod naslovom »Nerozumim« je praški list »Volksdeutsche Zeitung« objavil iz Pogodbe naslednji dopis: »Dne 13. t. m. sem z vlakom, ki odhaja iz Brna ob 5.10, odpotoval proti Rajhradu, od koder sem nameraval do meje protektorata. V Rajhradu sem potreboval informacije in sem se zato obrnil na službojočega prometnega uradnika. Ta pa mi je na moje vprašanje odgovoril: Nerozumim. Na moja nadaljnja nemška vprašanja je nato stalno tako odgovarjal. Ko so mu postala moja vprašanja že neprijetna, se je obrnil name z besedami: Nemščine ne razumem.“

K temu dopisu je »Volksdeutsche Zeitung« dodala naslednji komentar: »Skrajni čas je, da se ne trpe več v državi službi ljudje, ki ne razumejo ali ki celo nečejo razumeti nemško.“

Polslužbeni organ nemške uprave v češkomoravskem protektoratu »Der Neue Tag« razpravlja v posebnem članku z naslovom »Pasivnost ali sodelovanje« o zahtevanju češkega naroda v novih razmerah. List piše med drugim:

»Češki narod si ne sme zakrivati oči pred novimi stvarnostmi, ako hoče sebi samemu dobro. Čehi stoji danes pred vprašanjem: Pasivnost ali sodelovanje? Odločitev je odvisna samo od češkega naroda. Ukaz o protektoratu določa sicer v grobih obrih upravo češke in moravske dežele, ne vsebuje pa nobenih podrobnih

„Jadran“ na potu v Kodanj

Gdynja, 18. julija. AA. (Pat). Šolska ladja jugoslovenske vojne mornarice »Jadran« je včeraj zapustila Gdynjo ter odplula v Stockholm, odkoder bo nadaljevala z vožnjo v Kodanj.

Parastos za rumunsko kraljico

Beograd, 18. julija. AA. Danes je bila v dvorski cerkvi na Dedinju spominska svečanost ob prvi obletnici smrti blagopokojne rumunske kraljice Marije.

Kmečka justica na Hrvatskem

Varaždin, 18. julija. o. Na cesti Varaždin-Ludbreg se je v bližini vasi Vartolove pripetila huda nesreča. Nekaj tovornih avto se je zaletel v voz, na katerem sta bila Josip Kobal in njegova žena iz Varaždina. Obe vozili sta se prevrnili v jarek. Pod avtom je našel smrt voznik Kobal. Kmetje, ki so opazili nesrečo, so se silno razburili in so navali na ljudi, ki so bili na tovornem avtomobilu. Tem se je posrečilo zbežati, le šoferja Josipa Perneka so kmetje obkolili. Občinski tajnik in blagajnik iz Bartolovega sta ljudi zaman mirali. Kmetje so navali na Perneka in ga linčali. Smrtno nevarno pobitega šoferja so končno rešili orožniki in ga prepeljali v bolnišnico.

Velik požar v lesni tvrdki

Sarajevo, 18. julija. o. V skladišču lesne tvrdke Ugar v Donjem Vakufu je davi nastal velik požar. Vzroka doslej ni bilo mogoče doznati. Ogenj se je z veliko naglico razširil na več poslopij in skladišč. Od vseh strani so prihleteli na pomoč gasilci, ki pa so se dolgo zaman borili proti divjemu elementu. Končno se jim je vendarle posrečilo lokalizirati ogenj in obvarovati preostali del skladišč. Zgorelo je okrog 2500 kub. metrov obdelanega lesa, 3000 železnih pragov in več stavb. Škoda znaša 2 in pol milijona din. Skladišča so bila zavarovana.

določb. Ako si torej hoče češki narod zagotoviti sodelovanje pri novi ureditvi na skupnem življenjskem prostoru, potem mora sam poslojati črto, ki spaja interese rajha z njegovimi lastnimi interesi. Ako pa hoče še nadalje vztrajati pri svoji dosednji pasivnosti, potem bo pač moral rajh sam podvzeti primerne korake, ki bodo pomenili prav tako naglo kakor radikalno rešitev še vseh vprašanj.“

Kakor poroča praški »Der Neue Tag«, glasilo nemške protektorske oblasti, je bil znani praški dnevnik »Narodni Listy«, ki je sedaj glavni organ češke stranke narodne ednosti, za tri dni ustavljen, ker je pod naslovom »Govorimo češko!« objavil podlistek, v katerem je bil tudi naslednji stavek: »Osvoboditi se moramo poniževalne navade, da bi govorili nemško.“

Ze včeraj smo poročali, da je odstopil dosednji dolgoletni starosta češkega sokolstva dr. Bukovsky in da je bil na njegovo mesto izvoljen dosednji prvi podstarosta Josef Truhlar. Po čeških listih posnemamo še ostale člane novega vodstva ČOS. Podstarosta so dr. Keller, dr. Sauer, dr. Stole, zvezni načelnik dr. Avgust Pehlat, zvezna načelnica pa Marija Provaznikova. Izvolitev se je izvršila soglasno. Seje se je udeležilo 114 upravičencev, med njimi zastopniki 65 sokolskih žup. Zaključena je bila seja s petjem češke narodne himne.

Nemški notranji minister dr. Frick je izdal uredbu, po kateri preidejo v last Nemčije vse nepremičnine v češkomoravskem protektoratu, ki so bile dne 15. marca 1939. ob 8. uri zjutraj last bivše češkoslovaške republike in ki so služile v vojaške ali meteorološke namene. Te nepremičnine upravlja odslej nemška vojska. Uredba izrecno navaja, da bodo morale biti te nepremičnine izročene nemški armadi v istem stanju, v kakršnem so bile 15. marca t. l. Prenos lastnine se izvrši brez stroškov in brez upoštevanja dolgov, tudi če so vključeni. O morebitnih sporih odloča brezprizivno protektor Neurath.

Napredovanja učiteljev

Beograd, 18. julija p. Napredovali so naslednji učitelji in učiteljice:

V 5. položajno skupino Julijana Fister v Soštanju, Ema Migl v Doljem Logatcu, Franc Samec pri Sv. Marku niže Ptuj, Ljudmila Skrbinek v Framu, Antonija Detriani na Teznu, Ivan Merhar v Šmarju, Ivan Lovše v Mariboru, Josip Zajec v Trebnjem, Ludvik Koželj v Novem mestu, Antonija Grmek na Jezici, Anton Knap v Kranjski gori, Amalija Jeglič v Zasipu, Avgust Kopriva v Spodnji Polskavi, Ernestina Zajec v Trebnjem, Rajko Božić v Mengšu, Matija Brezovar pri St. Rupertu, Albin Rupnik v Kamnici, Dragutin Gregor v Mokronogu, Vekoslav Benko v Laškem, Erna Šot v Ljubljani, Eleonora Korosec v Trbovljah, Ema Zamec v Hrastniku, Ferdinand Sprager v Beltincih, Amalija Pavel v Žižkah.

V 6. položajno skupino so napredovali: Franja Prodan v Majšperku, Rudolf Golob v Mežici, Ernest Vajncev v Studencih, Ivan Kovič v Poljčanah, Anton Metlika v Slovenski Bistrici, Edvard Korosec pri Sv. Marjeti, Ana Lapajne v Kamnici, Alfonz Gailhofer v Cenu, Ida Grosman pri Sv. Juriju, Vlada Podrekar v Ljutomeru, Slavko Stopar v Ljutomeru, Josip Mislej v Kamnici, Ivan Rihter v Strigovi, Fran Požar v Veržejah, Jožef Kristan v Cerknici, Marija Vončina v Igi vasi, Vida Knajcelj v Zagozju, Julija Mlakar v Trbovljah, Olga Madona na Ilovi gori, Ivan Pečnik v Skomarju, Ema Kranjec v Trzinu, Marija Perko v Mokronogu, Pavla Herc v Cerkli, Fran Solar v Lučah, Marija Seručar v Slovenskih Konjicah, Josip Unverdorben v Rogški Slatini, Rudolf Podlogar v Slovenskih Konjicah, Anton Križe v Skočjanu, Vinko Ravnikar v St. Gortardu, Justina Toni v Homcu, Marija Kanceler v Čuček v Ljubnem, Anton Pavlin v Črnolju in Pavla Zupanev v Novi cerkvi.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za 19. julij: Pretežno vedro in toplo vreme. Sem pa tja bodo morda manjše nevihte.

Dunajska: Pri nadaljnjem naraščanju vročine zaenkrat še jasno, proti večeru se bo pooblašilo. Možnost neviht, južno-zapadni vetrovi.

Tragična smrt Silva Mehore

V ponedeljek pod večer je pri črtnem mostu v Savi utonil mlad, splošno priljubljen pionir kulturnega dela med našim narodom

Ljubljana, 18. julija

Številne prijatelje in znance — vso našo mladino, ki ima količjak živega stika s kulturnim in narodnim delom — je včeraj v večernih urah presunila vest, da so savski valovi pri Ježici ugrabili življenje komaj dobrih 25 let starega učitelja Silva Mehore iz Ljubljane, v naši javnosti dobro znane pionirja ljudske gledališke umetnosti, talentiranega igralca in režiserja.

Vroč poletni dan je tudi včeraj popoldne izvil iz mesta trume kopalcev, da si poiščejo hladu in oddiha na bregovih Save. Z družbo prijateljev in znancev se je odpravil na Ježico tudi Silva Mehore, ki je bil pred letom dni imenovan za šolskega upravitelja v Brni na Kočevskem, pa je za počitnice prišel k svoji materi, ki stanuje na Sv. Petra cesti št. 25. Z njim je bila njegova zaročenka, njena sestra, svak in 10-letni bratec. Kopali so se pod novim Severjevim kopalščem na levem bregu. Okrog 17. sta Mehore in njegov svak odšla v vodo, dečka pa sta vodila za roke. Skupaj so plaval proti mostu, tam pa je močan vrtinec fanta iznenada potegnil s seboj. Zaklical je na pomoč. V trenutku je bil Mehore pri njem, da mu pomaga. Fant pa se ga je očitno prekrčevito oklenil, da sta se začela potapljati oba. Na pomoč jima je hitel še svak, a močna struja je pograbila tudi njega, da so bili vsi trije v smrtni nevarnosti.

Na bregu je bilo vse polno kopalcev, a v takšnih primerih se ljudi lotiva tolikšen strah, da je redek med njimi človek, ki zmore dovolj poguma za tvegano dejanje. Najbrž bi bila nesreča strahotnejša, da se ni policijski stražnik Alojzij Cvetežnik iz Ljubljane, ki je bil s svojo ženo na bregu, vrغل v vodo in rešil najprej otroka, nato pa še Mehorevega tovariša in ju spravil na breg. Nekaj uradnik, ki je bil med kopalci, je medtem skočil v vodo, da pomaga Mehori, ki se ga je v smrtnem strahu z vso silo oklenil. S težavo se mu je reševalec izvil, da se ne bi oba skupaj pogreznila na dno, a ko ga je skušal nato ujeti za lase, mu je v rokah ostala samo čepica, medtem ko je Mehora izginil v valovih. Kopalci so takoj nato preiskali vso Savo vzdolž levega brega, a vse prizadevanje je ostalo zaman. Stražnik Cvetežnik je otroka, ki je bil brez zavesti z umetnim dihanjem vrnil k življenju.

Obupana zaročenka je zvečer odšla na Mehorev dom, da o tragični nesreči obvesti njegovo mater, za katero je izguba dobrega, vročega ljubljenskega sina pač najsilnejši udarec. Danes so nadaljevali z iskanjem od mostu do Male vasi, a trupla še niso našli. Silvu Mehori drag, iskren spomin, hudo prizadetim njegovim pa naše najgloblje sožalje!

Mladost dela in žrtve

Pokojnik je bil po rodu iz Šentpetra na Krasu, kjer se je rodil 27. decembra 1913. Njegov oče je bil v poštni službi, a je zgodaj umrl, da je mati sama z obdobjem vredno vnuemo in ljubeznijo vzgojila troje sinov. Starejši brat Silva, Drago, je šolski upravitelj v Krašnji, znan kulturni in nacionalni delavec, mlajši brat je mornariški podčastnik.

V Ljubljani, kamor se je družina priselila, je Silvo študiral gimnazijo in učiteljske. Ze kot mlad študent je na učiteljsko zbral tovariše v krog, ki je izdajal »Orače«, enega izmed najboljših dijaških listov zadnjih let. Sam je zanj prispeval levji delež, a kot izvrsten risar mu je oskrboval tudi opremo. Profesorji in študentje so ga ljubili in cenili kot živega, neprestano delavnega duha. Njegovo iskanje se je umirilo ob Cankarju, ki je bil kažipot do spoznanja in dela. Z vso ljubeznijo se je lotil režije »Lepe Vide«, ki so jo učiteljskiški 1933 z velikim uspehom uprizorili v Drami. Ze takrat so se mnogi zanimali za njegov režiserski in igralski talent, neizčrpen v doživljanju in goreči privrženosti odru. S prijateljem Severjem je mimogrede na odru viškega Sokola igral Kreftove »Celjske grofe« — Sever mogočen Herman, on nepozaben Friderik I. Ljubljanskemu Soklu je pomagal lutkovno gledališče graditi do umetniške višine.

Ko je po maturi ostal nekaj let brez službe, ni držal križem rok, temveč se je lotil dela pri Brazdi, pri Zvezi kmečkih fantov in deklet — v njeno glasilo je pisal članke o nalogah in organizaciji podeželskih odrov — obenem pa je bil eden najbolj delavnih članov radijske igralske družine. Pozneje se je s svojimi tovariši pridružil Šentjakobskemu gledališču, kjer je ponovno režiral »Lepo Vido« in kot odlični igralec nastopal v mnogih drugih delih. Obenem je zvest ostal odru viškega Sokola v »Mladotletju« in »Tugomeru«, kjer si je nadel skrb čuvarja Levstikovega jezika. Lani je zbral okoli sebe kopico otrok in z njimi v okrilju Učiteljskega pevskega zbora uprizoril v Operi nepozabno Ribičevo pravljico »V kraljestvu palčkov« — najljubše od vsega njegovega obilnega dela, kakor se je mnogokrat izrazil sam.

Jeseni je po dolgih borbah dobil službo šolskega upravitelja v Brni na Kočevskem. Prišel je v svoj svet — med otroke. Takoj je pričel s svojim programom narodnoobrambena dela. Pod okriljem Ciril-Methodove družbe v Borovcu je zbral majhno gledališko družino, ki je z uspehom igrala

Finžgarjevo »Verigo« v Borovcu in nato gostovala na vidovdanski svečanosti v Kočevju. Dobrišen del počitnic je hotel žrtvovati dramatski šoli, ki naj bi se pričela 21. avgusta v Kočevju. Po vsej Kočevski je bilo med mladino mnogo zanimanja za stvar. Zvest svoji veri, da mora tudi vsako sodobno kulturno delo sloneti na tradiciji narodne zgodovine, je hotel na tej ogroženi periferiji naše zemlje vnovič postaviti »Tugomera« na oder. Nenadna smrt je prekrila načrte in umirila večno nemirnega, večno iščočega duha.

Silvo Mehore je bil človek, kakršnega naj bi si naša mladina, pa tudi starejši rod vzela za vzgled. Njegov idealizem je vrel iz zavesti, da kot Slovenec in Jugosl. pripada k velikim slov. skupnosti, temu morju neizčrpnih, nepremagljivih sil za napredek in svobodo človeštva. On, ki je bil izbran, da bi ustvarjal med nami, je moral pasti v borbi, da reši potapljačega se otroka. Človeku se zdi, da je v tej smrti skrit najgloblji smisel njegovega življenja: fant, ki je bil vaje borb, a ni bil nikoli vaje kloniti hrbtnice, se je vdal, ko je bilo treba rešiti otroka, mladost.

Silvo, vsem, ki smo te poznali, bo tvoja podoba zmerom ostala živa pred očmi!

Silvu Mehori 17. julija 1939

Tam v vrhu nekje
se zamajala je vrba žalujka,
utrgal se list je
in padel v tolmun...

In ti, lepa Vida, ob vodi si stala
in gledala mu v toneči obraz...
Kaj nisi Poljanca po lico spoznala,
da kriknila vodi bi: »Zdaj ni še časa«

Kje, Mrva, popivaš zdaj, kam, Dioniz,
odšel si v tej uri bolesti?
V valovih vam tone tovariš od miz
sodrugov, blodečih po cesti.

Kje, Damjan, po svetu potikaš se spet,
da ni te na produ ob Savi,
kjer truden te čaka tvoj mladi poet,
da brata te zadnjič pozdravi?

Zagrnil se val je...
Zdaj padel je zastor,
v temi za odrom v solzah je Vida,
ob njej Dioniz,
tu Damjan,
tam Mrva...

Ernest Eypper

Dr. Janžetu Novaku v spomin SO „Preporod“ ob petletnici njegove smrti

Neizprosno molči njegov grob že pet let, pa še zmerom ne moremo verjeti, da ne bo več nazaj njega — velikega kladivarja, borca za svobodo Jugoslovenov. V Notranjih gorah na Barju, v svoji rojstni vasi, si je izbral svoj zadnji dom. In tam ne bo odprl vrat nikomur več in tudi on sam ne bo stopil nikamor več. Nad grobom štrli proti nebu skala in priča, da je uporni Janže končal svojo pot 18. julija 1934.

Juljsko sonce žge kakor takrat pred petimi leti. 6. julija je odšel Janže k morju na Rab na oddih, čez 12 dni so ga pripeljali v Ljubljano mrtvega. Izdihnil je v rešilnem avtu na poti domov, obnemogel od sončarice. Drugi dan, 19. julija, je praznovan rojstni dan sredi rož na mrtvaškem odru. Dopolnil je 41. leto in se namnil na zadnjo pot, tja v tih dom kraj pokojne žene Marije. Vsenoakrog je mir, na grob pada senca vrbe žalujke, le visoko pod soncem žgoli škrlanec pesem življenja, pod njim pa pada bogato klasje žita pod srp. Od Vrhovne do Krma dehtijo pokošeni travniki v novo življenje.

Tu v senci nad zglijem grobov pa se izteguje roka s kladivom v pesti, krog nje se ovija zlomljena lipova vejica. Ves ta mir nad zemljo sili v vihar. In v ta nemir kličejo nemji grobovi župančičevo »Kovaško« vsem živim na tej kipeči zemlji:

»Zato bomo mi kovači kovali,
trdo kovali, tenko poslušali,
da ne bo med nami nespoznan,
ko pride čas,
ko sine dan,
da ostane, plane kladivar,
kladivar silni iz nas!«

Najboljši leže v grobovih, vejice so zlomljene. Te vejice so njihove onemogle roke, duh njihov pa rase uporno dalje in se pne vedno močneje pod široko slovanško nebo. Iz teh vejic klije novo življenje

novih mladih kladivarjev. Tudi Ti, Janže, ne moreš več z živo roko pred vrste kmetijskih fantov in deklet, a pravica je samo ena, za nas in za vse samo ena za narode in za človeka samo ena. Zato ne bomo jokali ob Tvojem grobu, ker se je vejica zlomila, saj prihajajo mlajše roke borit se za Tvojo idejo, ki umreti ne sme in ne more, dokler bije v naših prsih srce za ta narod in zemljo in za človeka, ki si zanj dal Ti in Tvoji najboljši drugovi svoje najdražje zato, da zraste iz naših src pogum, to najmočnejše kladivo v boju za Pravico. V Tvojem malem kmetijskem človeku in narodu rase pogum velikega kladivarja.

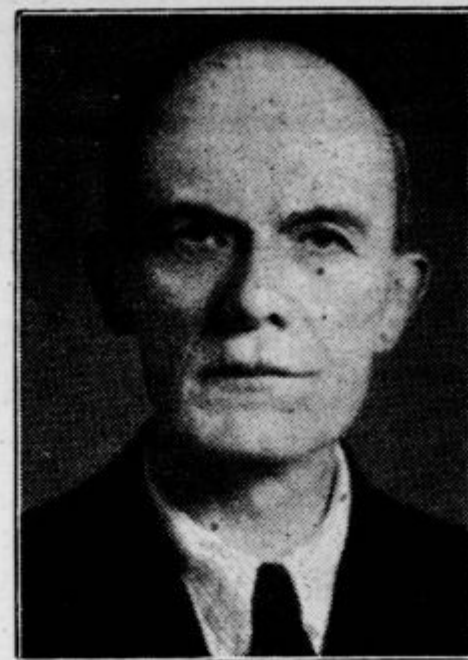
Za obletnico smrti dr. Janžeta Novaka se je poklonil manom svojega velikega vzornika starejšinski »Preporod« s spominskim nagovorom in na grob so mu položili lep venec z jugoslovensko trobojnico. Prihodnjo nedeljo, 23. t. m., bo v Notranjih gorah večja spominska svečanost, ki jo priredijo tovariši in prijatelji pok. dr. Janžeta Novaka.

Jubilej vrlega šolnika

Na tihem, samo v ožjem krogu domačih, je pred dnevi praznoval 60-letnico rojstva g. Alojzij Macarol, šolski upravitelj v poklju.

Rodil se je 15. julija 1879 v Sežani na Krasu, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo in pripravnik za učiteljske, ki je bila prav tedaj iz Kobariid premeščena v njegov domači kraj. Učiteljske je študiral v Kopru, kjer je 1902 maturiral, nato pa je nastopil svoje prvo službeno mesto v Šempolaju pri Nabrežini. Tu se je z vso vnuemo posvetil vzgojnemu in prosvetnemu delu. Še posebej pa glasbi in petju, do katerega mu goreča ljubezen še do danes ni usahnila. Mnogo zaslug si je pridobil tudi kot občinski

tajnik s tem, da je bil občanom z vsem svojim znanjem in izkuštvu rad na razpolago, pa ni čuda, da so bili vsi vrli Šempolajci njegovi. V enaki meri kakor s prijazno uslužnostjo pa jih je priklenil nase s svojo nacionalno gorečnostjo, ki ji je dal duška ob vsaki priliki. V Šempolaju si je izbral tudi življenjsko družico iz ugledne družine Škrkov.

Ko se je začela svetovna vojna, je bil med prvimi mobiliziran tudi naš jubilar. Moral je na fronto v Galicijo, a dolgo se ni boril za dvoglavega orla, ker je bil kmalu ujet. Prebil je 4 leta v ruskem ujetništvu, da si je nabral mnogo bridkih, pa tudi lepih spominov. Zdrav in čil se je po končani vojni vrnil k svoji ljubljani družini, ki se je po evakuaciji Goriske presečila v svobodno Jugoslavijo. Februarja 1919 je nastopil službo nadučitelja v Libelcih na Koroškem, kjer je z družino preživljal težke dni plebiscitnih borb. Po plebiscitu je nekaj časa poučeval manj nadarjeno dečo v salezijanskem zavodu na Radni pri Sevnici. 1923 pa je bil premeščen v Gornje Pirniče, kjer je ostal do svoje upokojitve 1938. V Pirničah je razvil vse svoje sile v korist domačinom. Ustanovil je prosvetno društvo »Aljaž« ter vodil društveno petje. Po njegovi zaslugi se je ustanovila podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva, bil je tajnik in odbornik Električne zadruge. Po njegovi upokojitvi je v vrstah nacionalnih Pirničanov nastala verzela, ki jo bo težko izpopolniti.

Vrlemu narodnjaku ob lepem življenjskem jubileju toplo čestitamo in mu želimo še mnogo lepih, srečnih let!

Tekme za meč Aleksandra I.

Leta 1925 je pokojni kralj Aleksander I. poklonil jugoslovenskemu sokolstvu dragocen meč. S posebnim pravilnikom je meč določil kot stalno prehodno darilo za zmagovalne vrste v telovadnem desetboju višjega oddelka članov. Ime društva, ki zmaga s svojo vrsto na razpisanih tekmah, se vreže v rezilo meča.

Od prvih medletnih tekem 1925. leta dalje je kot zmagovalka izšla vedno vrsta Ljubljanskega Sokola. Ze štirikrat je vrezano v močno rezilo srebrnega meča ime »Ljubljanski Sokol« z letnicami 1925, 1930, 1933 in 1937. Telovadci Ljubljanskega Sokola se vedno z ljubeznijo in poštovanostjo pripravljajo na razpisane tekme. Starejši telovadci hočejo braniti sloves Ljubljanskega Sokola s ponovnimi zmagami, mlajši pa se pri tem učijo in postajajo nasledniki svojih učiteljev.

**SCHICHTOV
RADION**
nere temeljito

S kuhanjem perila v raztopini Schichtovega Radiona odpravite prav vsi, tudi najtrdozvratnejšo onesnago. Perilo bo zunaj in znotraj popolnoma čisto in snežnobelo.

RADION BELINA!

Schichtov
RADION
Pere sam!

Društva, ki so na telovadni stopnji višjega oddelka, se za letošnje tekme, ki bodo 22. in 23. t. m. v Zagrebu, z veseljem pripravljajo. Na drugo, bradlji, krogih, konju bodo tekmovali v polovičnih vajah, ki so predpisane za prihodnje olimpijske igre 1. 1940 v Helsinkih. Priprave za te tekme so torej že prve priprave sokolstva za prihodnje olimpijske igre. Poleg orodnih vaj bodo tekmovali tudi v skoku preko konja vzdolž, ki je tudi olajšan predpisani skok za Helsinke, nadalje v lahki atletiki: metu diska (32 m za 10 točk), preko 10 zaprek na progi 110 m bodo morali preteči v 19 sekundah, v skoku v daljino (5,60 m). Sledila bo tekma v zletnih prostih vajah in posebni prosti vaji, ki je težka in terja veliko prožnost in obvladovanje telesa. V vaji so: prosti premet nazaj (salto nazaj), premet naprej in iz premeta vstran premet nazaj na roke poleg raznih težkih drž in gibov.

Ako na kratko pregledamo zgodovino tekem za Aleksandrovo meč, vidimo, da se zanimanje za te tekme dviga. V letu 1925 so nastopile le slovenske vrste: Ljubljanski Sokol, Sokol I, Sokol II in kranjska župna vrsta. V letu 1930 so enako nastopili le Slovenci: Ljubljanski Sokol, Celje in Maribor matica. Leta 1933 in 1937 so se pa pridružil v borbi moškim vrstam še Novi Sad, Zagreb, Beograd I, Beograd V in Osijek. Iz tega je razvidno, da zavzema orodna telovadba vedno večje zanimanje v narodu. Posebno z veseljem ugotavljamo, da se nivo telovadbe v južnih krajih zelo naglo dviga in postajajo telovadci iz Beograda, Subotice in drugih krajev zelo resni tekmeči naših telovadcev.

Tekma za meč bo v Zagrebu 22. in 23. t. m., obakrat z začetkom ob 6. zjutraj na velikem sokolskem stadionu v Maksimiru. Prvi dan bo tekma v orodnih panogah, drugi dan pa v lahki atletiki. V nedeljo ob 11. bo kraljev zastopnik svečano izročil meč zmagovalni vrsti.

Prizor z veličastne proslave 60-letnice predsednika dr. Vladka Mačka v Zagrebu, o kateri je obširno poročalo že ponedeljsko »Jutro«. — Slika nam kaže del ogromne množice, ki je v nedeljo dopoldne sodelovala pri slavnostni proslavi na velikem prostoru pred gozdovjem Maksimira

Dvakrat tujski promet

Pred leti v tujini...

Bilo je v dobi »razkrinkanih Habsburžanov«. Radovednost me je gnala v glavno mesto bivše monarhije, da bi videl »skromno vojaško posteljo«, na kateri je nekdanji počival cesar Franc Jožef. Avstrijska republika je spremenila cesarski dvor v muzej in za nekoliko šilingov si je človek lahko ogledal ostanke razkošja bivših vladarjev.

Preskrbel sem si naslov prijatelja z Dunaja in se napotil tja, da bi ustregel radovednosti. Pripeljal sem se po tedanji južni železnici skoraj prav v sredo mesta. Izstopil sem s postaje in pogledal okoli sebe. Povsod same velike hiše, med njimi pa polno ulic in cest.

V roku sem vzel listek s prijateljevim naslovom, toda takoj sem spoznal, da ne bo šlo brez pomoči očesa postavca. Možno ni bil daleč, in ko sem se mu približal, se je strašno prijazno obrnil k meni. Povedal sem mu svojo željo. Razložil mi je, da je do mojega cilja zelo daleč, in mi priporočal, naj se peljem s cestno železnico. Postavil me je na neko določeno mesto na trgu pred postajo in mi zabičil, naj toliko časa čakam, da pride voz s to in to črko, potem naj vstopim in naj se obrnem na sprevodnika.

Ubogal sem, sedel na voz, ki je kmalu prišel in se zaupal sprevodniku. Bil je prav prijazen, posadil me je v kot in se zanimal še za to in ono. V meteuze vele-

mesta sem se počutil kakor otrok, ki je komaj shodil. Moj skrbni, veseli sprevodnik me je kmalu izročil v drug voz drugemu, njemu zelo podobnemu tovarišu. To se je še nekajkrat ponovilo in naenkrat, kakor da bi me bil kdo prinesel na rokah, sam ne vem kako, sem se znašel pred domom svojega znanca...

★

Danes pri nas: Letos je prišel v Ljubljano moj prijatelj z Dunaja, da bi mi vrnil obisk. Vzel je seboj boljšo polovico. Prijazna dunajska gospa je pa precej bolna in ji zdravnik priporoča, naj čim manj hodi. Ti ljudje imajo doma kopalnico, pa se ne morejo kar naenkrat prilagoditi mojemu primitivnemu stanovanju. Čutila sta potrebo, da se malo okonjeta, pa sem ju peljal v kopalnico na Tabor. Ker gospa ne sme mnogo hoditi, smo se iz Most peljali po cestni železnici. S sprevodnikom smo se še lepo razgovorili, da izstopimo na vogalu Fügnerjeve ulice. Ko je voz zavil na Sv. Petra cesto, je kmalu zmanjšal hitrost, in še preden se je ustavil, sem jaz izskočil. Toda ravno tedaj je sprevodnik, ki se je nahajal v prvem vozu, — mi smo bili v priklonjenem, odrtem — dal znak za odhod. Voz je spet pospešil vožnjo, ne da bi se bil ustavil. Seveda, moja dva gosta sta bila priklonjena nadaljevati vožnjo do Ambrožovega trga, a jaz sem moral dirjati za njima, da se ne bi kje zgubila. Ves upehan sem ju dohitel in precej zle volje smo se napotili nazaj na Tabor.

Ko sta bila moja gosta okopana in osve-

žena, sem ju povabil na kozarec dobrega cvička, da bi pozabila neprijetnost, ki smo jo doživeli s tramvajem. Mimogrede sva s prijateljem stopila v trgovino, da bi kupila neko malenkost, njegova gospa pa je hotela zunaj počakati. V trgovini je za pultom stala prav čedna gospodična, ki je ravnokar stregla mlademu gospodu — menda je kupoval kos mila. Bila sta v intimnem razgovoru, dekle je pri tem ko ketno metalo pogleda in stresalo zlate kodrčke. Moj spremljevalec je postal ne strpen in zamen sem ga skušal udobrovoljiti, hoteč izzvati v njem smisel za lepoto ljubljanske Vener. Končno sva le tudi midva prišla na vrsto, ne da bi bila prodajalka prekinila zaljubljeni pomenek. Seveda se je posel razvijal bolj počasi, in ko sva plačala in je iz železne blagajne na mizi skočil predalček, je dosegel njun dilalog tolikšno napetost, da se je roka z metuljčkom, ki ga je bilo treba zamenjati, za nekaj minut zaustavila, preden se je lepa glavica spet spomnila najine navzočnosti.

Prijetni učinek kopeli se je malo ublažil. No, jaz sem zaupal cvičku, ki bo gotovo udobrovoljil moja prijatelja. Zato smo stopili na vrt prijazne gostilne. Sedli smo k okrogli mizi in kar ponosem sem bil, ko sem videl natakarka, ki je z elegantnimi koraki priskočil in uslužno vihtel bel prt, da pogrne našo mizo.

Toda gorje! Prt je bil bel le od daleč, od blizu pa si videl na njem nebroj dokazov materialnih svojstev preteklega kosa: za prst debel madaž špinače, nekoliko prilepelih rezancev in posušeni vzorcev vina, piva itd. Tedaj je v mojem

krotem Dunajčanu prekipelo. Ogorčen je protestiral in zahteval prt brez jedinega lista. Natakark se je ustrašil in hitro prinesel nov, resnično bel prt. Jaz sem pa zaman skušal opravičevati razmere, ki vladajo pri nas, in hotel dokazati, da je to le redek slučaj.

Moj prijatelj je postal nezaupljiv in mi je v svoji ogorčenosti zabrusil, da mi težko kaj verjame, da tista megla, ki leži nad Ljubljano ni preostanek umetnega dima od zadnje vaje za zaščito od zračnih napadov, temveč da je to sam cestni prah, ki ga vzdigujejo motorna vozila in ki ga mora zdaj on požirati. Da je opazil, da se le nekatere ceste škropijo, v predmestju da sploh ni videl škropilnega avtomobila, niti poškopljenih cest itd. Tudi da ni res, da je tista debela siva plast, ki jo je našel po vseh rastlinah v vrtovih ob cesti kak zdravilni prašek proti rastlinskim boleznim itd.

Tedaj se se hitro premislil in sem namesto cvička naročil težkega dalmatina in na ta način se mi je končno le posrečilo spraviti moja dobra gosta v židano voljo. Saj to ni čudno. Le poizvedujte, koliko stane liter slabega vina v Nemčiji.

Ko smo pozno zvečer kakor po mehkih preprogah korakali proti domu, je bilo že vse pozabljeno: ljubljanski tramvaj, lepa Venera iz trgovine, namizni prt, megla proti aeroplanom in zdravilni prašek za rastline. Naša dobra Dunajčanka je celo pozabila na svojo bolezen in je kar poskočila, ko je zvesti dalmatinec privabil iz ust mojega prijatelja najpristnejši dunajski jodler, holadri holadro...

E. M.

Poletje v Abbaziji

GLEDALISCE NA PROSTEM:

22. julija Lirski koncert pod vodstvom dirigenta Bellezze in s sodelovanjem sopranistke Gatti.

25. julija Koncert s Toti dal Monte, dirigent Sabino. Velike mednarodne umetniške prireditve na terasi »Quarneroc«.

4. — 6. avgusta: univerzitetno mojsterstvo na Jadranu.

Domače vesti

* Umrl je urednik »Ameriške domovine« v Clevelandu. Iz vrst naših rojakov v Ameriki je ugrabila smrt uglednega in delavnega moža. V Clevelandu je umrl zadet od srčne kapi urednik in solastnik dnevnika »Ameriška domovina« Lojze Pirc, ki je bil star 51 let. Doma je bil iz Novega mesta, solal se je v Ljubljani in je že v starosti 17 let prišel v Ameriko. Službo mu je preskrbel pokojni Frank Sakser, leta 1906, pa je prišel Pirc v Cleveland in prevzel uredništvo takratne »Nove domovine«. Ko je ta list nehal izhajati, se je Pirc vrnil k Sakserju, leta 1919, pa je postal urednik »Ameriške domovine«, ki je takrat izhajala trikrat na teden. Pod njegovim vodstvom in solastništvom je postal leta 1928 dnevnik. Lojze Pirc je bil izredno marljiv ter bode mnogim prosvetne in socialne organizacije naših rojakov v Clevelandu in drugih krajih Amerike ohranile nanj časten spomin. Bil je ustanovitelj in dolgoletni tajnik Slovenske narodne čitalnice, ustanovitelj in odbornik Slovenske dobrodelne zveze ter odbornik in ravnatelj Slovenskega narodnega doma v Clevelandu. Da bi pomagal našim ljudem do ekstence in veljave v novi domovini, je ustanovil v Clevelandu državljansko šolo, na kateri je redno poučeval 28 let. S to svojo ustanovo je tisočim in tisočim naših rojakov pomagal do pridobitve državljanstva. Ohranjen bo v častnem in hvaležnem spominu.

* V beograjskem občinskem kopališču je nad 50 kopalcev dobilo kožno bolezen. Oni dan, ko so v silni vročini velike množice Beograjčanov iskale utuhe v kopališčih Save in Dunava, si je nad 50 kopalcev nakopalo po krivdi mestne občine neprijetno kožno bolezen v novem bazenu občinskega kopališča. Bazen so namazali občinski uslužbenci s karboleumom, a so prehitro vanj spustili vodo ter pozabili opozoriti, da bazen za kopanje ni pripravljen. V bazenu se je nič hudega sluti kopalo nad 50 odraslih kopalcev in vsi so dobili čudna vnetja po telesu. Peklo in srebilo jih je, kakor da imajo garje. Zdravniki, ki so bili med kopalci, so kmalu ugotovili vzrok čudne kožne bolezni. Karboleum je sicer razkuževalno sredstvo, a če pride sroč v večji količini na kožo, povzroča huda vnetja in srbečico, ki traja po več dni. Z vsjo upravičenostjo so se prizadevali kopalci pritoževati pri občinskih ambulancah ter zahtevali odškodnino za bolečine.

* Nova zračna zveza z Dubrovnikom. Aeroklub je uredil še eno zračno zvezo z Dubrovnikom, in sicer direktno progo Beograd—Dubrovnik brez pristanka v Sarajevu. Ta proga bo obratovala ob delavniški popoldni v obeh smereh, dočim obratuje proga Beograd—Sarajevo—Dubrovnik dopoldan. Nova zračna proga je potrebna in odpravljajo vsi, da so obmorski kraji vključeni v mrežo zračnega prometa.

Foto-aparati

Samo kvalitetna dela

Aparati za povečanje in projekcijo po najnižjih cenah. DROGERIJA IVAN KANC LJUBLJANA Nebotičnik

* Graditev železniške proge Sarajevo — Doboj. V Zenici se je te dni mudila komisija strokovnjakov železniške direkcije, ki je pregledala trase nove normalne železniške proge Sarajevo — Doboj. Za to progo so bili že leta 1912 napravljeni načrti, katere so pozneje večkrat izpremenili. Po prvotnih načrtih bi morala voditi železnica skozi progo skozi Zenico, zdaj pa je bil načrt izpremenjen tako, da v Zenici ne bo treba podirati hiš, pač pa bo potrebna izprememba toka reke Bosne. S tem bo Zenica pridobila velik kompleks zemljišč, kar bo dobrodošlo za razširitev mesta. Z delom na progi bodo v kratkem pričeli, ker so krediti že na razpolago.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grena voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. no. min. soc. pol. in zdr. S-br. 15.485.25 V 15

* Gledališka igralka je umrla med zadnjo svojo predstavo. Upokojena članica beograjskega gledališča Lenka Kujundžićeva se je pridružila potujoči skupini gledaliških igralcev, ki nastopajo v raznih kopališčih. Nekaj dni je že gostovala v Soko Banji, kjer je oni dan igrala ulogo gospodinje Kate v igri »Ivka slava«. Na odru ji je postalo slabo in med zadnjim dejanjem igre je umrla, zadeta od srčne kapi. Pokopali so jo na pokopališču blizu kopališča.

* Revija srbske umetnosti in kulture v Vojvodini. Ko bodo letos septembra v Novem Sadu odkrivali spomenik zaslužnega narodnega voditelja in borca Svetozara Miletića, bo priredila Matica Srbska veliko razstavo, ki bo kazala dela vojvodinskih slikarjev od najstarejših dob do danes. Slikarski razstavi bo priključena tudi razstava knjig, na kateri bo mnogo rokopisov starih srbskih pisateljev in pesnikov iz Vojvodine.

* Požar v pujskem gozdu. Včeraj popoldne je prišel goreti del pujskega gozda, in sicer ob Pujski cesti. Gorel je mlad borov gozd, star 3 do 4 leta, last posestnikov Rafaela Horvata. Franca Ublina in Alojzija Heleja iz Dogaš. Na kraj požara so prihiteli mariborski gasilci, ki so s seboj pripeljali tanke za vode in druge gasilske priprave. Gašenje je bilo zelo težko, ker ni bilo blizu nobene vode, tako da so si morali pomagati s tanki, ki so jih polnili na Tezmem. Po večurnem gašenju se je gasilec posrečilo omejiti požar. Škoda znaša okrog 15.000 do 20.000 din.

* Pri sončnem uporabljajte TROGERIJA FILI. Kr. dvorni dobavitelj, DROGERIJA GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5. * Državna šolska poliklinika v Ljubljani se najlepše zahvaljuje gg. abiturientom ljubljanske gimnazije l. 1897, ki so ob priliki izleta na Rakitno darovali din 100, za revne koloniste.

* Tiskarski škrt! Pri zahvati Rozalija Ehrlich, ki je bila objavljena 13. t. m. se mora pravilno glasiti »k večnemu počitku« in ne k nočnemu počitku, kar s tem popravljamo.

Krožno potovanje v Španijo

Luksuzni transatlantiki Tržaškega Lloydja »DULIO« (27.350 ton) bo priredil dve krožni potovanji. Prvo 15-19. iz Genove s posetom Barcelone in Palme de Mallorci ter s povratkom v Genovo. Drugo potovanje prične 19. avgusta v Genovi s plovitbenim redom: Ceuta (španski Maroko), Las Palmas (Kanarski otok), Santa Cruz de Tenerife, Funchal (Madeira), Lisabona, Cadix in Barcelona. Konec potoja 1. septembra v Genovi. Cene za prvo potovanje se gibljejo od 1.200 din, a za drugo potovanje od 1.350 din. Brod ima samo en razred. Udeleženci uživajo 50% popusta na italijanskih železnicah. Pritave za to potovanje, ki omogočajo spoznavanje španije nedolgo na tragičnih dogodkih v tej interesantni deželi sprejemajo: Italijanske linije, Ljubljana, Miklošičeva 15.

Danes premiera! Predstave ob 16., 19. in 21. uri
GOSPODAR SAHARE
Lepa vsebina, izvrstni posnetki čarobne narave!

Film velikega patriotizma, herojske borbe in trpljenja za slavo Francije!
Ta prekrasni film je bil napravljen pod pokroviteljstvom generalov Franchet D'Espereya, Petaina, Weyganda in Nj. Em. škofa D'Isonda, koadjutorja Nj. Em. pariškega kardinala!

Karol Soss

V Berlinu je po daljšem, hudem trpljenju umrl ugledni ljubljanski trgovec in dolgoletni predsednik Zdrženja trgovcev

Ljubljana, 18. julija
Iz Berlina je davi prispela vest, da je tam po daljšem, hudem trpljenju umrl ugledni ljubljanski trgovec Karl Soss, dolgoletni predsednik Zdrženja trgovcev in bivši član mestnega sveta.

Pokojnik se je rodil 1892 kot sin uglednega ljubljanskega trgovca. Študiral je gimnazijo v Kranju, nato pa v Ljubljani dovršil Mahrovo šolo. Nekaj časa je praktičiral v Celovcu in na Dunaju, nato v očetovi trgovini, z izbruhom svetovne vojne pa je moral na fronto. V Galiciji je bil ranjen in ujet. Na fronti in v ujetništvu si je — sicer zdrave, čvrste narave — nakopal klico bolezni, ki je na tihem izpodjedala njegove moči. V Omsku v Sibiriji se je pridružil prvemu jugoslovanskemu polku in se z njim 1920 preko Vladivostoka vrnil v domovino. Po povratku je prevzel trdno in jo samostojno vodil k novemu procvitu in razmahu. Pozneje je ustanovil tudi lastno pletilno tvornico, ki je zavzela širok obseg.

Kljub skrbni vnemi, s katero je vodil svoje podjetje, pa je pokojni Karol Soss še zmerom našel dovolj časa, da se je marljivo udeleževal v raznih nacionalnih in stanovskih organizacijah. Od rane mladosti je bil navdušen Sokol, delj časa je bil zastavonoša Ljubljanskega Sokola, zadnji čas pa njega namestnik. Dolgo vrsto let je bil predsednik Zdrženja trgovcev, vse do zadnjega je ostal član nadzornega odbora, pa član širšega odbora Zveze trgovskih združenj. Živahno se je zanimal za sport, bil je goreč privrženec lovske bratovščine, tako da bo za njim še marsikje zavežala težko izpolnjenja verzel. Mesto člana mestnega sveta je pred kratkim odložil, ker zaradi bolezni ni mogel več vršiti svoje funkcije. Nedavno se je napotil v Berlin k slovesnemu kirurgu prof. dr. Sauerbruchu iskat zdravlja. Operacija sama je uspešla, nato pa so nastopile komplikacije s pljučnico, ki jim je podlegel.

Pokojnikovo truplo bodo upepelili v Berlinu, nakar bodo zemeljske ostanke prepeljali v Ljubljano. Za nenadomestljivim soprogom in očetom žalujemo ga. Meta in trije otroci. Karlu Sossu in njegovemu delu blag spomin, hudo prizadeti rodbini pa naše iskreno sožalje!

Obiščite

8. Mariborski teden

OD 5. DO 13. AVGUSTA 1939.

Polovična vožnja na železnicah od 1. do 17. avgusta 1939

VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA REVija
Industrija - Trgovina - Obrt - Kmetijstvo
Velika tekstilna razstava - Tujskoprometna razstava - Gostinstvo - Vinška pokušnja - Razstava narodnih vezenin - Narodopisne razstave - Jubilejna gledališka razstava - Skautska razstava - Razstava malih živali - Številne specialne razstave - Koncertne

In gledališke prireditve - Sportne prireditve
Veselični park na razstavišču itd. itd.
5.—6. avgusta FESTIVAL slovenskih narodnih običajev.
Obiščite Mariborski otok — najlepše kopališče v Jugoslaviji!

Obiščite zeleno Pohorje in sončni Kozjak!
Obiščite vinorodne Slovenske gorice!
Obiščite veseli Maribor in njegovo okolico!
Mariborski teden je najlepša priložnost za obisk naše severne meje!

— Dela na banovinski cesti Lesc —
Podvaja so v polnem teku in se vozijo že betonira z najmodernejšimi stroji. Udrženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana priredi za svoje članke in po njih vpeljane goste skupen ogled teh del v soboto 22. t. m. popoldne. Odhod iz Radovljice z vlakom ob 20.02. Skupno približno 10 km hoje. Člani SPD lahko potujejo za polovično vožnino na obilavo, ki jo bo preskrbelo voštvo, zato pa mora, ki bo bit na glavnem kolodvoru vsaj 20 min pred odhodom vlaka.

ZA KONZERVIRANJE SADJA IN ZELJENJAVE uporabljajte zdravju neškodljivi »DROGESAN-prašek«
Prodajajo samo drogerije.

— Dekliška kolonija Jadranske straže, ki je letovala v Kraljevi, se vrne 20. t. m. ob 13.22 v Ljubljano. Pročimo starše deklice, da pridejo po možnosti na glavni kolodvor.

— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani vabi vse gospode, ki reflektirajo na ugodnost na železn. cah. da se udeležijo sestanka v soboto 22. t. m. ob 18. v Trgovskem domu, na katerem jim bo vse pojasnjeno. (—)

S Slamičevimi mesnimi in sadnimi konzervami boste prav gotovo zadovoljni!

— Možnar mu je eksplodiral. Iz Rešanja pri Senovem so včeraj pripeljali v bolnišnico 25letnega rudarja Jožeta S. šk. ška. V hiši so imeli svatbo, pa je hotel svoji sestri-nevesti na čast pririditi nekaj svečanega streljanja. Častnar pa mu je v rokah eksplodiral, da so ga drobci močno poškodovali v oči in v obraz.

— Uboj v Grajenščaku ob priliki fantovskega spopada 16. aprila t. l. je imel svoje odmeve pred tukajšnjim okrožnim sodiščem. Mali kazenski senat je v zvezi z ubojem, ki je zahteval življenje posestnikovega sina Ivana Hrenka, obsodil 26letnega Franca Šeserka na 5 let robije ter na izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 4 let, 25letnega Jožeta Kolariča na 2 leti stroge zapore ter 2 letno izgubo častnih pravic, 21letnega Antona Jakoliča na 3 leta zapore, 26letnega Josipa Erjavca na 3 leta stroge zapore in 3 letno izgubo častnih pravic.

— Nesreča s kolesom. Včeraj so v bolnišnico pripeljali 24letnega mesarskega pomočnika Gašperja Grila z Zaloške ceste. S kolesom se je peljal na klavnico, pa so se mu zlomile vilice da je padel in se nerodno pototkel po obrazu.

— Kradel, denar zapravljaj v družbi žensk. Mali kazenski senat je obsodil 38letnega Josipa Vindiša na leto in pol robije ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let, ker je kradel raznim posestnikom pri Sv. Miklavžu in v okolici Maribora. Ukradene predmete je prodal, denar pa je zapravljaj v družbi raznih žensk.

— Izvoljenki nož v trebuh. V bolnišnico so prepeljali 23letno Anico Damis iz Studencev, ki jo je neki 27letni Viljem Stauber zabodel z nožem v trebuh in roke. Napadalca iščejo orožniki.

— Nos je razbil neki možki v Purgajevi gostilni magistratnemu slugi Janku Kusterju Zadevo ima v rokah policija. Kustarja so pripeljali v bolnišnico.

— Iz Zagorja
z— Prvič je bil v rovu, pa se je ponesrečil. 24letni Ivan Priman, sin rudniškega motornega vozača iz Toplice, je bil do slej v službi pri rudniških apnenicah. Da bi več zaslužil je zaprosil za jamsko delo, ki ga je tudi dobil v Kisovskem obratu. Z velikim veseljem je šel v ponedeljek zjutraj na delo, a že ob 7. ga je zadela nesreča. Pri napravi za spuščanje jamskega lesa mu je izpodletelo ter ga zagnalo okrog 60 metrov navzdol. Prisrčnosti duha se mora zahvaliti, da se je med padanjem oprjel vrvi ter tako nalahko prišel do tal. Seveda ima roke vse odrgnjene od drsanja, in poškodbe na vratu in glavi. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik bratovske skladišče, ki je zaenkrat odredil, da so ga prenesli na dom staršev.

— Iz Kočevja
kč— Legija koških borcev. Preteklo nedeljo dopoldne je bil v gostilni pri Beljanu ustanovni občni zbor Legije koških borcev, pod vodstvom g. Pavla Breganta, predsednika pripravljalnega odbora. Na zbor so prišli trije odposlanci iz Ljubljane, tako da so bili navzočni dovolj poučeni o pomenu organizacije. V odbor so bili izvoljeni: potnik Bregant, sodni uradnik Paradiž, učitelj Bac, stražnik Bavčar in drugi.

kč— Protituberkozni dispanzer ima svoje poslovne ure vsak torek od 10. do 14. in vsak petek od 16. do 18. Člani Protituberkulozne lige imajo pravico do brezplačnega pregleda. Pravtako se brezplačno pregledujejo na rentgenu siromašne osebe, a premožnejši plačajo takso 50 din. Kdor čuti v sebi kake bolezni, naj se brez strahu prijavi ob določenih urah v dispanzerju, kjer ga bo temeljito preiskal človekoljubni dr. Tone Hočevar. Vse pozivamo, naj se vpišejo v ligo in s tem podprejo njeno delo!

kč— Dijaški dom. Baje se bo v jeseni kč— Iz občine Kočevja okolice. Pred kratkim je banska uprava odstavila župa. na občine Kočevja okolice. Prizadeti se je zoper odlok pritožili. Tudi proti tajniku omenjene občine teče uradno postopanje. kč— »Kočevski Slovenec«. Dosedanjšega urednika »Kočevskega Slovenca« g. Raščiča ni več v Kočevju. Kot urednika n. v. v. zadnja številka lista delavca g. Struna, za katerim pa stoji druge osebe. Smer lista se doslej ni še nič spremenila kljub temu, da so nekateri to prerokovali.

— Iz Ptuj
j— Zupni nastop gasilcev. V nedeljo so imeli gasilci pujske župe zlet v Ptuj in so z javnim nastopom pokazali svojo izurjenost. Ko so se zbrali v lepem številu na letnem sokolskem telovadišču, jih je pozdravil župni starešina g. Muzek. Nastopil je gasilski roj pod poveljstvom g. Horvata in odlično izvedel redovne in orodne vaje. Višek prireditve pa je bil, ko so zažgali nalašč za vaje napravljeno kočjo. Ko je bila ta že vsa v plamenih, so gasilci z najmodernejšimi plinskimi maskami na obrazih reševali iz nje različno orodje, dva moža pa sta v asbestne obleke oblečena šla skozi ogenj. Po nastopu se je razvila prijetna zabava.

— Zrtev drave. 18letni čevljarski vajenec Karel Korošec, ki se je učil pri čevljarskem mojstru Ratinojniku v Ptuj, se je v nedeljo kopal v Dravi. Na sredi reke pa ga je nenadno prijel krč in izginil je pod vočjo. Truplo nesrečnega vajenca je odnesla Drava.

— Huda nesreča kolesarja. Zidar Vindiš Martin iz Vreje pri Sv. Vidu je hitel s kolesom na delo v št. Janž na Dravskem polju. Tik pred št. Janžem pa se mu je nasproti pripeljal avto, katerega lastnik je dr. Care Valter iz Maribora. Kolesar je vozil po nepravilni levi strani ceste in poleg tega je na tem ovinek, ki ovira preglednost ceste. Avtomobilist se je hotel kolesarja izogniti, v tem pa je Vindiš izgubil prisotnost duha in se zaletel na ravno v avto. Hudo poškodovan na glavi je Vindiš obležal nezavesten kraj ceste. Prepeljali so ga v pujsko bolnišnico.

Posvet glede kočevskega premogovnika

V rudniku Trboveljske premogokopne družbe v Kočevju so izpostavljeni rudarji stalno brezplačnim dopustom, ker rudnik nima zadostnih naročil. Rudarji delajo največ do 15 šihov mesečno in ne zadostuje njih zaslužek po odbitku velikih prispevkov za socialno zavarovanje niti za skromno prehrano.

Rudnik je imel prej mesečno po 1500 ton naročil za državno železnico in velika naročila je imel tudi za vojaštvo. Zda je vojaško naročilo v celoti izgubil, državne železnice pa naročajo le po 1000 ton. Od pomoči je nujno potrebna, zato sklicuje podpisana Delavska zbornica za četrtek 20. t. m. ob 1/10. dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22, široko konferenco, na katero so vabljene predstavniki oblastev, delodajalcev in delojemalcev in razni lokalni činitelji. Na konferenci bo točno ugotovljen položaj rudarjev v Kočevju ter se bo skušal najti izhod iz zdajšnje krize, da se zagotovi trajnejša zaposlitev.

Gospodarstvo

Pomanjkanje sladkorja

Naši javnosti je dobro znano, da bomo morali do nove produkcijske kampanje uvoziti iz inozemstva okrog 1200 vagonov sladkorja, ker je bila naša lanska produkcija sladkorja mnogo premajhna za kritje enoletne potrebe. Vprašanje uvoza potrebnih količin sladkorja se vleče že nekaj mesecev. Dne 21. junija je bila izdana uredba o carine prostem uvozu sladkorja, ki določa, da bodo prvih 600 vagonov uvožile državne tvornice sladkorja. Sedaj je že preteklo skoro mesec dni, odkar je bila izdana uredba, toda inozemskega sladkorja še ni. Ponekod v naši državi je že nastopilo pomanjkanje. Tako je Zveza trgovskih združenj savske banovine v Zagrebu v ponedeljek izdala javnostno obvestilo, ki pravi, da je nastopilo pomanjkanje sladkorja in da je Zveza napravila vse potrebne korake, toda zaenkrat brez uspeha. Iz obvestila, ki ga je objavila Zveza v listih, posnemamo naslednje:

Ze pred meseci je bilo jasno, da nimamo zadostnih zalog sladkorja do nove kampanje in da je treba potrebne količine uvoziti pravočasno iz inozemstva. Preden pa je prišlo do uredb, je nastal spor, kdo bo sladkor uvozil, Zveza sladkornih tvornic, s katero sodelujeta tudi obe državni tvornici, se je obvezala, da bo skrbela za redno oskrbo našega trga s sladkorjem in da bo uvoženi sladkor na razpolago brez kakšnega povišanja cene. Uvoz sladkorja je bil poverjen državnim tvornicam sladkorja in posledica je, da sladkorja ni in da se ponekod prodaja v trgovini na debelo že za 50 do 60 par pri kilogramu dražje. V nadrobni prodaji velja za enkrat še stara cena, toda če bodo morali trgovci sladkor dražje plačevati, bodo morali tudi cene v nadrobni prodaji dvigniti, ker bi morali sicer sladkor prodajati z izgubo. Obvestilo Zveze končno zatrjuje, da so se nekateri zagrebški trgovci obrnili na svoje poslovne prijatelje v Beogradu, ki so jim sporočili, da tam ne primanjkuje sladkorja in da je sladkor na razpolago po stari ceni. Zato vprašuje, kdo ima interes na tem, da je nastopilo pomanjkanje. Zveza je stavila finančnemu ministru predlog, naj dovoli uvoz sladkorja tudi ostalim tvornicam in trgovcem, kakor je to predvideno v uredbi.

Po naših informacijah bo tudi v Sloveniji v kratkem zmanjkalo sladkorja, če ne bo prišel na trg inozemski sladkor, kajti

zaloge pri veletrgovcih in detaljistihi so zelo pičle. Nekaterim detaljistom so zaloge že pošle. Cene pa se pri nas niso dvignile. Beograjska »Politika« se tudi bavi z vprašanjem pomanjkanja sladkorja in pravi med drugim naslednje: Tvornice sladkorja v naši državi imajo svoj kartel, četudi se to vedno zanika, vsaj glede sodelovanja državnih tvornic. Pričakovati je bilo, da bo uvoz sladkorja poverjen kartelu odnosno zvezi sladkornih tvornic. Finančno ministrstvo pa je uvoz poverilo izključno državnim tvornicam, da bi eventualni zaslužek pri uvozu šel v korist države. Toda državne tvornice so dobile v Češko-Moravski nekaj desetnih vagonov, ker je vse količine pokupil predstavnik sladkornega koncerna, ki je zainteresiran tudi pri privatnih tvornicah sladkorja v Jugoslaviji. V tej situaciji baje državnim tvornicam sladkorja ni preostajalo nič drugega, kakor da so sladkor odkupile po nekoliko višji ceni od predstavnikov domačih tvornic sladkorja. List pristavlja, da zaradi tega ni uspela namera, da se uvoz sladkorja izvrši brez sodelovanja jugoslovenskega kartela, ter si je pri tej kupčiji vendar zagotovil vsaj posredniški vlogi.

Kakor je iz navedenega razvidno, je sedanje pomanjkanje sladkorja zgolj posledica borbe zaradi vprašanja, kdo bo uvozil sladkor. Iz Beograda nam poročajo, da so tvornice sladkorja v Crvenki v Novem Vrbasu in v Osijeku dobile, še preden je bila izdana uredba, dovoljenja za uvoz 600 vagonov. Ta dovoljenja pa so jim bila pozneje odvzeta. Očitno pa so te tvornice, ki imajo ozke poslovne zveze s tvornicami v Češko-Moravski, že kupile potrebne količine sladkorja in so sedaj na podlagi svojih poslovnih zvez dosegle, da so morale državne tvornice od njih prevzeti ta sladkor po nekoliko višji ceni.

Gornji primer nam kaže, da bi bilo od početka najbolje, če bi država, ko je nastopilo pomanjkanje, izdala splošno dovoljenje za uvoz sladkorja brez carine odnosno po znižani carini. Jasno je, da potem ni bilo prišlo do težkih in bi bil inozemski sladkor že davno na našem trgu. Birokratizem v državnih podjetjih je v takih primerih le ovira in je končno škodovan le konument, kakor nam to kaže sporočilo zagrebške Zveze trgovskih združenj, ki ugotavlja, da se je sladkor že podražil, kar se ne bi dogodilo, če ne bi neokretnost vodstva državnih tvornic povzročila pomanjkanje sladkorja na trgu.

bori bi bilo po mnenju beograjskih merodajnih faktorjev težko izvesti neposredno sodelovanje gospodarskih predstavnikov, lažje pa bi bilo to omogočiti v predlaganih podobnih pri podružnicah Narodne banke. Glede na to stališče merodajnih faktorjev je pričakovati, da bodo gospodarske korporacije stavile nove predloge.

Državna intervencija na trgu suhih češpi. Minister za trgovino in industrijo je v sporazumu z ministroma za kmetijstvo in finance izdal odlok, s katerim se določa intervencijska cena za suhe slive na 290 din za običajno garnituro, oziroma 310 din za veliko garnituro pariteta Brčko. Po teh cenah bo Prizad kupoval vse ponujeno blago v vsaki količini, ki bodo ustrezale pogojem uredbe o kontroli sadja in sadnih izdelkov namenjenih za izvoz.

Zunanja trgovina češko-moravskega protektorata. Izvoz iz Češko-Moravske je znašal v juniju (brez izvoza v Nemčijo) le 459 milijonov kron, medtem ko je znašal v maju še 574 milijonov kron; uvoz pa se je dvignil na 478 milijonov kron nasproti 469 milijonov v maju. Aktivni saldo trgovinske bilance je v juniju nazadoval torej na 1 milijon kron, medtem ko je v maju znašal še 105 milijonov kron.

Mednarodni sejem v Solunu. Kakor vsako leto se bo naša država tudi letos uradno udeležila mednarodnega sejma v Solunu, ki bo od 10. IX. do 1. X. t. l. Za razstavo vzorcev blaga v skupnem oddelku kr. Jugoslavije nosi vse stroške Trgovinski muzej. Prijave za udeležbo na sejm je poslali neposredno na: Trgovinski muzej Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Miloša Vel. 29.

Borze

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški kilirinski čeki nespremenjeno 14.30.

Dežela v izgradnji

V največjem dnevniku nemškega zapada je nemški publicist Brandt napisal lep članek o Jugoslaviji

Poleg gospodarskih in kulturnih stikov med Jugoslavijo in Nemčijo se zadnja leta uveljavljajo med nami in severno sosedo zlasti tudi turistične vezi, ki se kažejo v vedno večjem zanimanju nemških gostov za prirodne lepote in pokrajinske posebnosti našega sončnega juga. Pri usmeritvi nemških turistov in letoviščarjev na jugoslovensko stran ima vedno pomembnejšo vlogo tudi razvoj turizma pri nas, veliko zaslugu tudi naša dobra propaganda za jugoslovenski turizem v inozemstvu. V Nemčiji sicer pogrešamo naših tujko-prometnih pisarni baš v onih predelih, kjer je zanimanje za jugoslovenska letovišča največje, to je severozapadna Nemčija, središče nemške industrije v Porurju, na Vestfalskem. Treba je pač priznati, da je v teh nemških krajih našemu turizmu storil vidno uslugu slovenski izseljenec, zlasti pa Centralna zveza jugoslovenskih delavskih in podpornih društev in njen dolgoletni predsednik g. Pavel Bolha. Po njegovi iniciativi prihajajo leto za letom posebni vlaki z našimi izseljenci in mnogimi uglednimi nemškimi gosti v Jugoslavijo, kjer se navezujejo novi prijateljski stiki, nemški publicisti, umetniki, časnikiarji pa nabirajo neizbrisne vtise o gostoljubnosti Jugoslovenov ter naših pokrajinskih lepotah. Pri zadnjem obisku naših Vestfalcov je prišel med nas tudi zastopnik enega največjih vestfalskih dnevnikov ter o vtisih svojega potovanja po Jugoslaviji objavil v Westfalsche Landeszeitung »Rote Erde« (največji zapadonemški dnevnik z naklado preko 100.000) zelo simpatičen članek pod naslovom »Dežela v izgradnji«.

Pisec g. Oskar Peter Brandt, ki je prvi prišel v Jugoslavijo, je v kratkem času vzljubil našo domovino, o kateri v uvodu trdi, da je krasna dežela, ki z raznolikostjo pokrajinskih čarov, mest in narodnih običajev zadivi vsakega obiskovalca. Potniku s severa vzbujajo prvo občudovanje visoki obronki Karavank in Julijskih Alp, pa spet širna, brezkončna žitna polja. Krasna zemlja našega Primorja je za tujca posebnost. Težko poljsko delo primorskega kmetja, ki se na nepodnih skalnatih tleh z brezprimernim naporom muči za svoj pridelek, je piscu vredno visokega spoštovanja. In vendar najdemo ti pionirji čevlja še čas, da leto za letom priborijo nov košček rodovitne zemlje. Gigantska borba, ki bo zaposlila že generacije. Ja-

Med rudarji kočevskega revirja

Beda kakor v letih najhujše krize

Kočevje, julija. Ze nekaj mesecev praznujejo naši rudarji. Ze od novega leta se šlihi vedno bolj redijo. Z zaupnikom Jožetom stopava po »novi koloniji«.

Na koncu leži pred nama dnevni kop, ves blaten in zalit z vodo. Nekaj prstov se giblje na dnu, da izkopljejo svoj delež premoga. »Kmalu ga na dnevnem kopu ne bomo več kopali, ker je preslab«, mi pravi zaupnik. »Dobro premog je le še v jami in drugo leto bomo že dihali samo jamski zrak. Ta premog ni slab, boljši je kakor v marsikaterem slovenskem rudniku, kjer redno delajo. Tudi strokovnjaki pri železniški direkciji v Ljubljani so tega mnenja, zato si ne moremo razlagati, zakaj ravno kočevski revir nima zadosti dobav. Življenje je postalo zadnje mesece zopet neznošno kakor v letih najhujše krize. Ne moremo si pomagati. Vse intervencije do sedaj niso zalegle. Bil sem sam med delegati v Ljubljani in Beogradu, kjer smo dobili lepe in tolažilne obljube. Zaenkrat je rezultat vsega naročilo 100 ton premoga, kar pomeni en šilt mesečno. Za redno delo bi rabili skupno skoro 2000 ton mesečno. Poglejva malo po stanovanjih, pa boš videl, kakšna beda je.«

Zavila sva v »stare kolonije« ob cesti, ki jo nameravajo v kratkem podreti. Stene so že razpokane, kanalizacija je slaba, vse vpije po novem. Rudar Pavle stanuje tukaj. Majhno, zatohlo kuhinjo ima in dve sobici. Tu biva z ženo in petimi otroki. Začasno je pri njem najstarejša hčerka z možem-rudarjem. Rudar Pavle je med tistimi družinskimi očeti, ki jih je praznovanje najbolj udarilo. Njegova žena pripoveduje:

»Zadnje mesece mož skoraj nič ne dela. Po vseh odbitkih je prinesel že večkrat

Dolgo ostati na soncu in hitro porjaveti!

Tedaj je potrebno ULTRA-OLJE NIVEA s pojačano močjo zaštite pred svetlobo. ULTRA-OLJE NIVEA upije opekline povzročujoče sončne žarke in propuša le tiste, ki porjave kožo.

Grški boni so se nudili v Zagrebu po 30.75 v Beogradu pa je bil promet po 30.50. Na svobodnem trgu se ravno tečaj nadalje po tečaju 258 din za funt.

Na zagrebškem efektom tržišču je vojna škoda pri nespremenjeni tendenci notirala 465 — 466.50 (v Beogradu je bil promet po 467 — 467.75). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečaji: London 206.12 — 209.32, Pariz 116.37 — 118.67, New York 4384.25 — 4444.25, Curih 995 — 1005, Milan 231.95 — 235.05, Praga 150.50 — 152, Amsterdam 2348 — 2386, Berlin 1771.12 — 1788.88, Bruselj 748 — 760. Tečaji na svobodnem trgu. London 256.40 — 259.60, Pariz 144.81 — 147.11, New York 5457.91 — 5517.91, Curih 1237.02 — 1247.02, Amsterdam 2920.86 — 2958.86, Bruselj 930.48 — 942.48.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.75, London 20.76625, New York 443.50, Bruselj 75.40, Milan 23.35, Amsterdam 237, Berlin 178, Stockholm 106.9750, Oslo 104.35, København 92.70, Sofija 5.40, Praga 15.0250, Varšava 83.50, Budimpešta 87, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 465 — 466.50, 4% agrarne 61.50 — 63, 4% severne agrarne 60.50 bl., 6% dalm. agrarne 84 — 85, 6% begluške 86.75 — 87.50, 7% stabiliz. 100.50 bl., 7% invest. 99.50 — 101 7% Seligman 101 bl., 7% Blair 94.50 bl., 8% Blair 101 bl., delnice: Narodna banka 7350 den., PAB 208 den.,

Trboveljska 171 — 173, Gutman 40 — 45, šecerana Osijek 80 den., Osiječka ljevanica 150 — 154, Jadranska 320 den.

Beograd. Vojna škoda 467.50 — 468 (467 — 467.75), za avg. — (465), 4% agrarne 62 — 62.25, 6% begluške 87.25 — 87.50, 6% dalm. agrarne 84.50 — 84.75 (84.50), 7% Blair 94 — 94.25, PAB 210 — 211.50 (210.50).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 18. julija. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 66.125, za dec. 67.50; koruza: za sept. 44.75, za dec. 45.75.

+ Winnipeg, 18. julija. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 53.25, za dec. 55.

+ Novosaška blagovna borza (17. t. m.). Tendencija mirna. Pšenica: stara (78.79 kg): baška sremška sivaonska 150 — 152; južnoban. 150 — 152.50. Rž: baška 130 — 132.50. Ječmen: baški, in sremski, 64/65 kg 140 — 142.50. Oves: baški, srem. ski in slavonski 140 — 142. Koruza: baška in pariteta Indija 117 — 118. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 235 — 245; »2« 215 — 225; »5« 195 — 205; »6« 175 — 185; »7« 150 — 160; »8« 117.50 — 122.50. Fižol: baški in sremski beli 290 — 295. Otrobi: baški 108 — 110; sremski 103 — 105 banatski 108 — 110.

BOMBAZ

+ Liverpool, 17. junija. Tendencija komaj stalna. Zaklj. tečaji: za julij 4.90 (prejšnji dan 4.98), za dec. 4.40 (4.46).

ška blagajna, delavska zbornica, brezposelni fond, vporaba inventarja, luč, trošarina za luč, rudarska zadruga in dr. Na vsakega pride gotovo 100 din odtegljajev, pri nekaterih še kaj več — brez konzuma seveda! Odtegljuje se v vsakem primeru, ne oziraje se na višino zaslužka, tako da se je v prejšnjih letih pripetilo, da rudar ni zaslužil niti za odtegljaje.

»Kaj pa konzum? Ali daje v teh mesecih, ko praznujete, ljudem živila na kredo?«

»S tem so v konzumu zelo previdni. Dajo že, a veliko premalo in upoštevajoč zaslužek. Tega pa malodane ni. Kljub temu so se zadnje mesece rudarji zadolžili skoraj za 30.000 din. Mnogi svojega dolga niti v petih mesecih ne bodo mogli plačati, tudi če bi redno delali. Na to pa že nihče več ne računa. Poglej, kaj se je pripetilo pred dnevi! Mladi rudar France je hotel dobiti »jutraj« pred sihtom hlebec kruha. V konzumu mu ga niso hoteli dati, na kar je šel fant teš na delo. Po sihtu je spet prošil za kruh v konzumu, a ga spet ni dobil. Nato je šel v šahno vas, da bi dobil kje delo za hrano. Dobil ga je pri nemškem (!) kmetu. Sedaj ob dnevih, ko na rudniku ni sihtov, dela pri kmetu za hrano. Fant je jokal, ko ni mogel dobiti nikjer niti hleba kruha.«

»Kaj pa družba pravi k vašemu položaju?«

»Družba pravi, da nima naročil in da nam ne more pomagati. Lahko pa rečem vsaj to, da šikaniranja in protežiranja posameznikov pri delu ni več. Znani nadpaznik se je unesel.«

»Kaj pa nameravate še storiti za izboljšanje vašega stanja?«

»Posredovali bomo ponovno na vseh merodajnih mestih. Moramo uspeti, saj nam gre za golo življenje. Tistih 100 ton, ki smo jih zaenkrat dobili, ne pomeni nič, kakor sem že dejal. Delavstvo je zaenkrat še mirno in potrpežljivo čaka na izpolnitev obljub odličnih oseb.«

V razgovoru sva prišla do roba rudniške doline pri Trdnjavi. Velika je ta dolina, daleč na obe strani je segal nekdanji dnevni kap. Sedaj je vse zaraslo z bujno travo. Rudarski zaupnik je zamišljeno pogledal po dolini in dejal:

»Tukaj se je nekoč, še pred dobrim desetletjem, zares delalo. V povojnih letih je bilo sihtov, kolikor si hotel, deset si jih lahko napravil tedensko in še več! Nekaj časa je bilo skoraj preko 1400 delavcev. Vsa dolina je kar mrgolela od sklonjenih postav, ki so kopale črni diamant. Sedaj pa taka revščina; že na zunaj vidiš, da ni vse skupaj nič! Vidiš pa tudi, da je nekoč nekaj bilo, da je bil to res pravi rudnik, pravi industrijski kraj. Sedaj smo razkropljeni po raznih kolonijah in živimo kakor kočarji, ne pa kakor pravi knapje. To se mora izpremeniti!«

Mednarodne tekme letalskih modelov

Beograd, 18. julija. p. Od 19. do 24. t. m. bo v Londonu drugo mednarodno tekmovanje letalskih modelov za prehodni pokal našega kralja. Po vsem svetu vlada za to tekmovanje med letalskimi modelirji velko zanimanje. Tekmovanje organizirata britanski aeroklub. Doslej je se prijavilo k udeležbi modelirji iz Francije, Anglije, Zedinjenih držav, Kanade, Nizozemske, Belgije, Švice, Nemčije in Jugoslavije. Pri prvih tekmah, ki so bile lani v Jugoslaviji, so si kraljev pokal priborili Angleži. Tekmovanje bo tokrat vodil lord Wickfield. Iz naše države se bo tekmovalca udeležilo 12 tekmovalcev iz Ljubljane, Beograda, Zagreba in Niša. Modeli so bili že odposlani v London, tekmovalci večinoma dijak, pa se pravkar pripravljajo na pot.

F

Nelzmermo užalosteni sporočamo, da je danes ob pol 7. uri zvečer preminul po kratkem, težkem trpljenju naš preljubi in skrbni mož in oče, gospod

MIRKO KUPLJEN

56-LETNI ŽELEZNISKI URADNIK V POKOJU
Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek ob pol 6. uri iz mrtvašnice okoliškega pokopališča v Celju.

CELJE, dne 18. julija 1939.

VIKI KUPLJEN roj. WALLENTSCHAGG, soproga; JELISAVA KUPLJEN, mati; SLAVA FIŠER, ZORA ZAJC, sestre — in ostalo sorodstvo.

Cena pšenici v Liverpoolu — najnižja v zadnjih 347 letih

V zadnjih tednih so na liverpoolski žitni borzi zabeležili nov padec cene. Tečaj za julij je v soboto zdrknil navzdol na 3 šilinge 7/8 d. S tem je liverpoolska žitna borza zabeležila najnižji tečaj pšenice od leta 1592. Celo leta 1931., ko je bila svetovna pšenična kriza na višku, je bila cena še za malenkost višja. V rešnici pa je sedanja cena za okrog 40% nižja kakor leta 1931., saj je med tem prišlo do devalvacije funta. V septembru 1931 je bil za beležen najnižji tečaj 3 šilinge 8 1/2 d, toda takrat so bili to še zlati šilingi.

Padec cene pšenici na liverpoolski borzi je tem bolj značilen sprito okolnosti, da so se 7. julija t. l. sestali v Londonu h konferenci zastopniki tako zvanih pšeničnih vesil: Zedinjenih držav, Kanade, Argentine in Avstralije, z namenom, da poskušajo rešiti svetovni problem pšenice. Tudi to pot so se zastopniki omenjenih štirih držav, ki odločajo v svetovni trgovini s pšenico, zatekli k slabo preizkušenemu sredstvu določitve izvoznih kontingentov in minimalne izvozne cene. V krogih žitne trgovine nimajo mnogo upanja, da bo ta konferenca prinesla rešitev pšeničnega problema, ki obstoji v tem, da so

letos svetovne rezerve pšenice ob prehodu v novo žitno leto večje, kakor so bile kdajkoli. Po cenitvi mednarodnega poljedelskega instituta v Rimu so znašale dne 21. junija svetovne rezerve pšenice 18 milijonov ton in po privatnih cenitvah celo 20 milijonov ton. Leta 1933, ko so svetovne rezerve ob prehodu v novo žitno leto dosegle novo rekordno višino, so te rezerve znašale le 17 milijonov ton. Kaj pomenijo tako velike neoprodane rezerve nam najbolje ilustrira račun, ki nam pove, da znaša povprečna letna uvozna potreba pasivnih držav le 15 milijonov ton, torej mnogo manj nego znašajo stare rezerve brez novega presežka, ki nam ga prinaša nova letina.

Sprito take situacije na svetovnem žitnem trgu nastaja vprašanje, kako bomo pri nas vnovčili letošnji izvozni presežek, zlasti ker imamo še od lanskega leta precejšnje rezerve. V izvoznih krogih računajo da bo znašal letošnji naš izvozni presežek okrog 15.000 vagonov. Če bomo hoteli izvoziti to pšenico, bomo utrpeli precejšnjo izgubo. Kajti naša odkupna cena je letos višja nego je bila lani, medtem ko je svetovna cena znova nazadovala.

ceni nakaznice, ko se ta dvigne, sicer kavčija propade

4. Veljavnost ugodnosti prične teči kadarkoli ugodnost pa preneha o polnoči onega dne v tretjem, šestem ali 12. mesecu po številki datuma, ki je pred dnevom pričetka veljavnosti (če prične n. pr. ugodnost veljati 10. avgusta, tedaj preneha trimesečna ugodnost 9. novembra).

5. Na osnovi nakaznice ima lastnik pravico, da v času veljavnosti te nakaznice kupuje železniške vozovnice s 50% popustom za poljubno število potovanj. Poleg nakaznice mora potnik predložiti legitimacijo zbornice, ki je navedena na izkaznici. Ugodnost velja za oni razred, ki je naznačen na izkaznici. Če se izkaznica glasi za II. razred tedaj velja ugodnost tudi za III. razred. Če se pa nakaznica glasi za III. razred, tedaj ugodnost ne velja za II. razred.

Za blagovne vzorce je predvidena nova točka b. k § 24. oddelka IV. (prevoz potniške prtljage) ki se glasi: Za blagovne vzorce v kovčeh, potniških vrečah, košarah in sličnih trgovskih zavojih, ki jih trgovski potniki in agenti nosijo s seboj pri potovanju v trgovske svrhe, se vozovina računa po ugodnostnih postavkah tabele Va. Pri odpremi in pri prevzemu blagovnih vzorcev na železnici mora potnik pokazati nakaznico za trgovske agente. V primeru zlorabe se odvzame nakaznica, na osnovi katere je bila prtljaga odpremljena. Poleg tega lahko železniška uprava začasno ali trajno izključi osebo ali firmo od uživanja ugodnosti.

Gospodarske vesti

Vprašanje deviznih podoborov pri podružnicah Narodne banke v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Kakor smo že poročali, je delegacija borz kraljevine Jugoslavije postavila zahtevo, da se na sedežih borz pri Narodni banki ustanovijo izvozni in uvozni podobori, kjer naj bi bile zastopane gospodarske organizacije. Tej zahtevi so se pridružile tudi druge gospodarske korporacije, ki so vrhu tega zahtevale, da se tudi v samem deviznem odboru, kakor tudi v izvoznem in uvoznem odboru pri Narodni banki v Beogradu omogoči sodelovanje predstavnikov gospodarstva. Iz Zagreba sedaj poročajo, da so bili ti predlogi v Beogradu sprejeti še precej povoljno. Glede na način poslovanja deviznega odbora ter uvoznega in izvoznega od-

Boksač in točilec piva

Z dobro obvezanim obrazom po malo nežni obdelavi s strani svetovnega boksaškega prvaka Joea Louisa se je boksač Tony Galento vrnil spet k svojemu prvotnemu poklicu, v točilnico piva, kjer je postal naval gostov še posebno velik, kajti klienti si hočejo sami ustvariti majhen pojem o tem, kako težak je bil boj med obema boksačema

Iz zgodovine zemljepisnih kart

Lepa karta je imela včasih večjo vrednost nego točna karta

Danes si težko že predstavljamo, kakšen pomen imajo neka dejstva v svetovnem prometu. Enotni številčni sistem, mednarodna poštna zveza, celinske in pomorske karte, vsega tega in mnogo drugega si preprosto ne moremo več odmisli. Najvažnejše pa so morda karte. Če kot otroci se navajamo nanje, zanašamo se nanje in segamo po njih ob vsaki priložnosti, pa so nas tako razvadile, da bi nam bilo kar težko podati že približno obliko posrednih celin in njih medsebojno lego v risbi.

V vseh časih je bilo dovolj podatkov o potih in poskusov, da bi kakšno deželo ali pokrajino objasnili z beležkami in risbami. Toda od tehnike starih Egiptčanov do današnjih metod v tem oziru je dolga pot. Najstarejši risalec zemljepisnih kart, ki ga poznamo po imenu, je bil Anaksimander iz Mileta. Njegov zemljevid iz 6. stol. pred našim štetjem prikazuje tipično podobo sveta tedanjega časa: zemlja je bila po predstavah ljudi krožna plošča, ki jo je obkroževal ocean, v Delfiju pa je bilo središče sveta. Razdalje in višine je karta navajala po primitivnih cenitvah. Takšne karte so izdelovali iz kamna in bronu. V 17. stol. so poskušali nakazovati že sferoidno obliko zemlje ter rastlinstvo in živalstvo po edinih dežel. Sredi narisa dežele so risali živali in rastline, kakršne so bile v deželi pač doma. Razvila se je prava umetnost risanja kart in danes plačujejo karte iz tedanjega časa z visokimi cenami — seveda pa bolj iz estetskega zanimanja nego zaradi njih stvarne vrednosti. Veselje do lepih kart je imelo svoje nedostatke. Dobro karta ni bila tedaj tista, ki bi pazila namo na točnost, temveč je šlo predvsem za lepo risbo. Če je imela kakšna reka grto linijo v svojem toku, če je bila kakšna obala enolična v svojem poteku ali preveč semirna, potem sta risar in bakrorezeč poglagala malo po svoji uvidenosti, umetniška popolnost je bila bolj v časteh nego točnost podajanja.

Ko pa je prišla v veljavo čedalje bolj eksaktna znanost in je zahtevala stvarno natančnost, so se spremenile tudi metode za risanje zemljevidov. V zadnji četrtini 18. stoletja so nastali temeljiti preobrat. Po eni strani so izmerjali in proučevali vse

dežele po francoskem vzorcu in vojaškem upravnem in drugih ozirih, po drugi strani so znanstvene odprave odpirale dotlej nezane dežele. Velik del kart se mora za svojo točnost zahvaliti generalnim štabom. Za izpolnitev pomorskih kart je imela v prejšnjem stoletju posebne zasluge Angleški, danes se udeležujejo tega dela pač vse dežele, ki imajo kakšno vlogo ob morjih in na morjih.

Merjenje zemlje in izdelovanje zemljepisnih kart je še danes veliko delo. Čeprav tako zvanih belih lis na kartah danes skoraj ni več, si vendarle ne smemo misliti, da bi ne bilo za kartografe nobenih problemov več. Celotno v Evropi sami so predeli, ki jih je treba v tem oziru še obdelovati. Seveda pa gre takšno delo danes po zaslugi vseh mogočih modernih pripomočkov in izumov vse hitreje in zanesljiveje izpod rok nego v prejšnjih časih. Danes niti ni več potrebno, da bi se trudili po bolj ali manj raziskanih terenih in da bi jih merili z nvelirnimi instrumenti in merili. Letalo in fotografska kamera delujeta v tem pogledu avtomatično in popolnoma točno. Posnetki iz zraka se s posebnimi optičnimi pripomočki spreminjajo v karte, ki podajajo točne oblike in višinska razmerja. Merilno in raziskovalno delo, ki je pa seveda še vedno naporno in zahteva mnogo pozornosti, se vrši v glavnem v laboratoriju. Tudi razumnoževanje kart s pomočjo fotolitografije in novih postopkov ni več poseben problem, kakor je bilo to v starih časih.

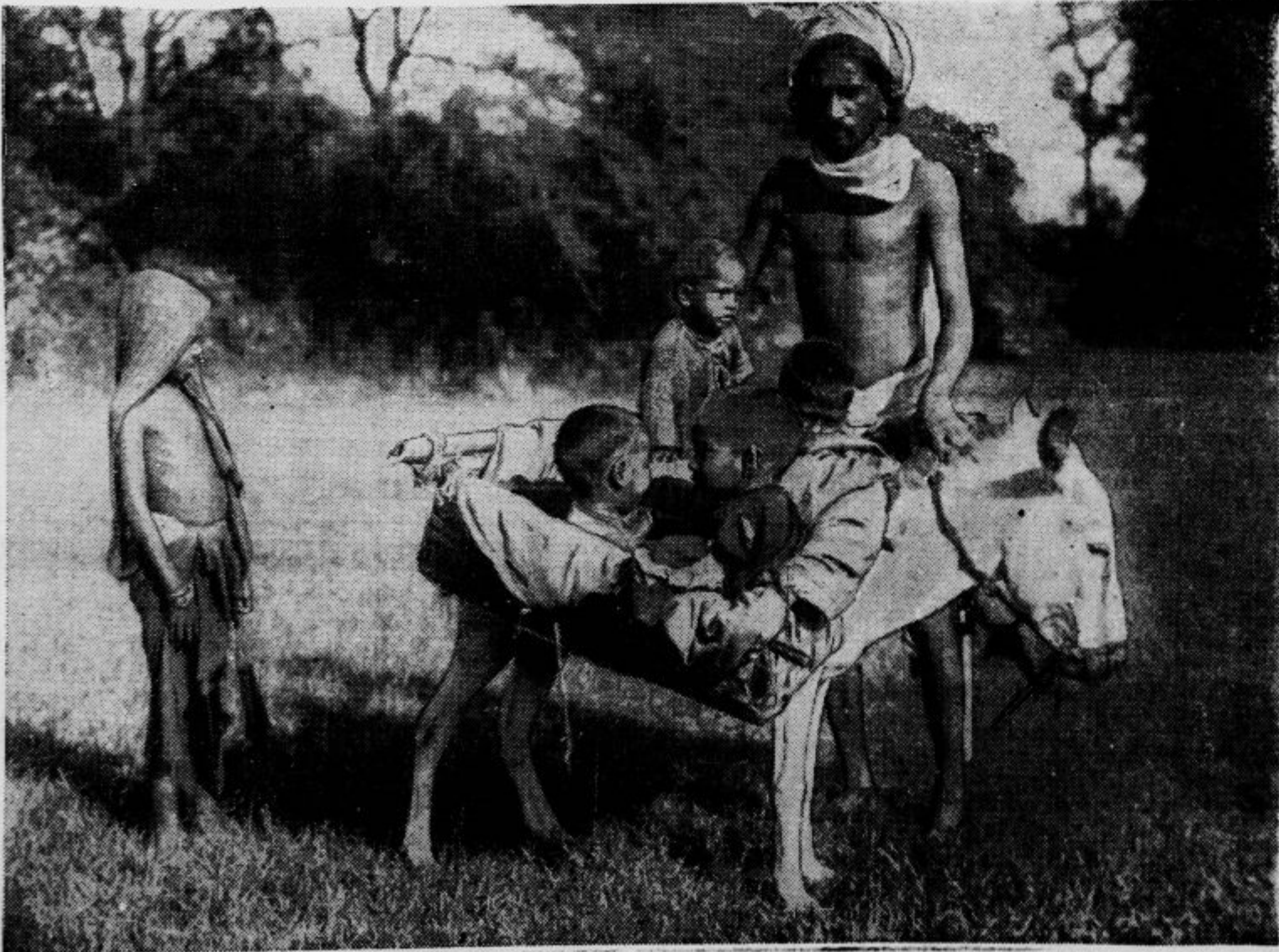
Nova Raffaelova slika

V Bogoti v Kolumbiji so pred kratkim našli staro sliko, ki je po mnenju tamkajšnjega vseučiliškega profesorja Delgada izvirno Raffaelovo delo. Slika predstavlja prizor iz svetega pisma. Cenijo jo na 100 tisoč dolarjev.

Sol proti plesni

Če se na klobasah in drugih takšnih izdelkih pokaže plesen, tedaj jih pomagamo na površini z gosto slanico. Plesen bo izginila takoj in solni kristali, ki se tvorijo, preprečijo tudi za nadalje, da bi se plesen spet naselila na blago.

Otroški voziček posebne vrste

Neki indijski oče je na praktičen način rešil problem »otroškega vozička« za četvorico svojih najmlajših

Bolezni se spreminjajo

in z njimi tudi načini zdravljenja

Kakor je mogel Molière pred 300 leti predvajati veliko klistirno brizgalko kot simbol zdravnikov, bi mogli danes predstavljati malo brizgalko, ki jo uporabljajo za vsakovrstne injekcije. Lanceta za puščanje krvi se je umaknila votli igli, ki rabi istemu namenu,

žareče železo

je popolnoma izginilo, čeprav so ga poskusili znova uvesti, pijavke, ki so jih nekoč tako cenili, so se začele po dolgem času, ko so bile popolnoma izginile, v medicinski praksi spet uveljavljati. Kakor se spreminjajo načini zdravljenja, tako bi lahko rekli, da se spreminjajo tudi bolezni.

Škrlatinka in ošpice

ki so se jih nekoč tako bali, danes skoraj ne delajo več prognozičnih skrbí. Škrlatinka, ki je veljala nekoč za nevarnejšo, povzroča danes, vsaj v deželah, kjer ima, jo urejeno zdravstvo, še manj skrbi nego ošpice. Davica se pojavlja nekako v valovih različne intenzitete, tako da so mnogi zdravniki že začeli dvomiti o uspešnosti serumske obravnave in se zanašajo bolj na to, da bo epidemija potekla bolj milo. Tudi

akutna pljučnica

je v učnih knjigah po vsej priliki bolj razširjena nego v resnici. Ko se je l. 1889/90. pojavila v Evropi hripa, so jo tedanjí zdravniki smatrali v mnogih primerih za novo bolezen.

Danes temu ni več tako in nič več ne govorimo toliko o njej kakor tedaj, med tem ko se vsaki, ki se spominja njenega divjanja ob koncu svetovne vojne, z grozo spominja na njeno tedanjo neugnanost. Tisti čas se je pojavila

hripa v glavi,

encephalitis epidemica, kot nova šiba za človeštvo in je razsajala približno deset let.

Ob prelomu stoletja je bilo zelo razširjeno vnetje slepiča, ki je postalo danes že nekoliko bolj redko. V neklih evropskih ozemljih kažejo žolčni in mehurni kamni

kakšnih petnajst let sem večjo delavnost. Prav tako poročajo o porastu embolij, ki so bile med svetovno vojno bolj redke. Med tem ko je postal

akutni revmatizem

v sklepih vidno manj pogost, naletimo na kroničnega češče. Med tem ko je število njegovih žrtev od l. 1920. v splošnem naraslo za 50 odstotkov, je nazadovala jetika skoraj za tri četrtine.

Prava, tipična putika, ki jo označujejo nenadni in hudi napadi bolečin v okolici palca na nogi, zdravnikom danes skoraj ne prihaja več pred oči. Nekoč je bila to prava modna bolezen, odlični možje sta, rejši datumov skoraj niso smeli biti brez nje.

Sladkorna bolezen

navzlic inzulinu in dieti še napreduje, malokrvnost deklet v razvojnih letih pa je očitno nazadovala, med tem ko pogosteje srečujemo perniciozno anemijo. Velika histerija, ki jo je opisal Charcot, je z njim in njegovo šolo umrla. Med vojno se je pojavila nova oblika histerije, ko so morali mnogo vojakov s fronte kot

»tresljivčec«

pošiljati domov. S koncem vojne in že prej so bolniki ozdravili sami od sebe. Šlo je za duševno reakcijo na vojni doživljaj.

Splošno menijo, da je število rakastih obolenj v zadnjih tridesetih letih znatno naraslo. Ta porast pa je mogoče razložiti tudi drugače. Statistiki ne upoštevajo izboljšane diagnoze raka in tudi ne tega, da se je zgradba človeštva po starostnih dobah zelo spremenila. Statistike, ki so jih izdelali po starostnih dobah, kažejo, da se v prvih sedmih desetletjih življenja umrljivost zavoro

raka ni povečala,

pač pa v naslednjih desetletjih, med tem ko je tu umrljivost zavoro starostne oslabelosti nazadovala. Za mlajše letnike porast rakastih obolenj torej ne velja. Gotovo je le to, opazujejo raka na pljučih oziroma bolj na pljučnih vršičkih pogosteje nego prej.

Borba med puščavo in človekom

Gigantski načrt 3000 km dolgega in 12 km širokega gozdnega pasu

»Afrika se bo zadušila v pesku!« — »Sahara naskakuje kolonije!«, tako so se glasili debeli naslovi v francoskih listih, in tudi v Angliji ter po ostalem svetu so ljudje prislulnili. Za senzacionalnimi naslovi je tičala grenka resnica, znanost je morala potrditi, da pože Sahara ob svoji južni meji vsako leto 4000 km stepne dežele. Tega pa ne dela šele od danes, že od 15. stol. dalje in menda še od prej napreduje na 3000 km dolgi fronti za kilometer ali več proti jugu. Izvzemši pragodne dele je v stepah in ravninah južno od Sahare talno vodovje v stalnem upadanju. Vodnjaki, ki so jih pred leti izvirali, nenadno usihajo, potoki in reke zapuščajo svoje stare struge. Rastlinska odeja se slabša včasih na pogled, zgornjo zemeljsko plast odnaša in razgreba. Opustošenje površine se širi in je zajelo že širne predele Sudana ter visoke planjave vzhodne Afrike.

Jug neskončne Sahare je podoben nezadržano napredujočemu peščenemu morju. Dovolj je tam postojank, ki jih je moral človek zapustiti. Peščene sipine so polagoma prekrile oaze in zadušile zadnje ostanke zelenja. Začetni boj proti temu propadanju, je bilo videti sprva brezupno. Toda sedaj so Francozi in Angleži sklenili, da bodo postavili proti puščavi 12 km širok gozdni pas kot obrambni nasip. Tudi če bodo pri tem izkoristili gozdove, ki že obstoje, bo treba nasaditi nič manj nego 16 milijard dreves in to je tako ogromen na-

črt, da ga lahko pojмимо šele tedaj, če premislimo afriške razmere. Desetletja so potrebna za to delo in cela armada mora nasade čuvati ne samo uničenja po živalih, temveč tudi škode s strani nerazumnih domačinov. Niso bili fantasti, temveč strokovnjaki, ki so si izmislili ta orjaški načrt, kajti samo gozd lahko ustavi napredovanje puščave in obnovi deževno podnebje. Znano je, da so začeli tudi v Zedinjenih državah uredničevati podobni načrt, kajti te države so isto tako v nevarnosti, da se spremene v puščavo.

Enako velik je načrt, ki hoče Saharo umetno namakati. Strokovnjaki ga sicer niso nikoli resno jemali in velja za praktično neizvedljivo. Da bi odprli morju dohod do širnih puščavnih ozemelj, ki ležijo niže nego morje, je teoretično sicer mogoče, praktično pa se to ne bo dalo izvesti, ker so saharске kotline obdane na stotine in tisoče kilometrov z visokimi ravninami in gorskimi verigami, n. pr. v Severni Afriki z Atlasom. Potujoče sipine obvladujejo po drugi strani tudi kotline same na daljave tisočev kilometrov. Včasih se grmadijo v prave gore. Kar bi ustvarila človeška roka, bi neukrotljiva narava kmalu spet podrla. Tako je vzeti resno le načrt z gozdnim pasom. Vprašanje je, kdo ga bo izvedel in kdo bo dal zanj finančna sredstva. Medtem ko o tem premišlujejo, se peščeno morje polagoma, a neprestano zajeda v osrčje črne celine.

Levja farma pred Londonom

Tri sto levov v umetni skalni puščavi

Navzlic odporu deželnega sveta namerava Stanley Turpin, bivši upravni uradnik v Shappertonu na Angleškem, osnovati v kratkem prvo angleško levjo farmo. Na posestvo, ki obsega 50 juter in leži nad Londonom ob Temzi, hoče spraviti 300 levov. »Ne vem, kako mi bo mogel deželni svet preprečiti, da bi ne odprl svoje levje farme«, je izjavil mister Turpin časnikarjem.

»pa čeprav je to prva farma te vrste na Angleškem. Pravijo, da ne smem pokvariti pokrajine, toda tega sploh ne bom storil. Seveda moram levom ustvariti vsaj približno iste življenjske pogoje kakršne imajo v Afriki. Zgradil jim bom torej umetno skalno gorovje. Skale za to bom uvozil nalašč iz južne Afrike. Med visokim ograjo se bodo levi gibali potem popolnoma prosto in prav tako, kakor je malo možnosti, da bi levi ušli iz kakšnega živalskega vrta, tako malo bo te možnosti tudi v mojem podjetju. Poskrbel bom, da dobe tu, kolikor je mogoče, isto hrano kakor v svoji domovini. Uvozil bom za to potrebne živali iz Afrike. Prve leve so zame v Transvalu že ujeli in bodo v septembru na Angleškem.«

Turpin, ki šteje 55 let, je prebil tri leta s svojo ženo v Transvalu. Kraljev puščave ne namerava samo uvažati, temveč jih bo tudi gojil. Prodajal jih živalskim vrtovom in cirkusom, ki si jih morajo naročiti ta čas iz tujine. Računa pa tudi z znatnimi stranskimi dohodki, ker bo farma določene dni odprta tudi za radovedne obiskovalce.

Ljudstvo, ki se veseli, da izumira

Neka ameriška znanstvena odprava je v Venezueli proučevala življenje in navade doslej skoraj neznanega indijskega plemena Jarurovcev. Ugotovila je, da se je to ljudstvo samo obsodilo na izumiranje. Pred kakšnimi desetimi leti se je poglavarju sanjalo, da je prišla boginja Kuma, najvišja izmed njihovih boginj, k njemu in mu dejala, da so dnevi Jarurovcev na zemlji štetí in da so se v nebesih že pripravili na njih sprejem. Jarurovci naj več ne sklepajo zakonov in naj si ne dovoljujejo več otrok.

Paglavar je strogo pazil na to, da so se njegovi rojaki držali zapovedi boginje Ku-me. Če preide kakšen mesec, ne da bi rodil Jarurovcem otrok, proslavijo to stvar z velikim praznikom, med tem ko smatrajo rojstvo novega otroka za veliko nesrečo. Danes je Jarurovcev še kakšnih 1500, a približno v šestdesetih letih bo ljudstvo, če izginilo, če bo še nadalje verjelo sa-njam svojega poglavarja.

Deanna Durbin

sedemnajstletna filmska igralka, si je z novo pogodbo s svojo družbo zagotovila gažo skoraj milijona dolarjev na leto za naslednjih pet let. Obenem je prejela povabilo angleške kraljice vdove, da bi prišla jeseni v London in nastopila tam na dobrodelnem koncertu

Arabski pregovori

Zdravila sveta ne zastojujejo za vse nje-gove strupe.

Priložnosti gredo mimo, kakor gredo oblaki mimo.

Človek je kakor most: dobro in slabo gresta po njem.

Učiti mladost je kakor klesanje v kamnu.

Učiti starino je kakor udrihanje po oslovskem hrbtu.

Če je oče česen in mati čebula, odkod naj pride potem dobri vonj?

En dan na zemlji je bolje nego tisoč dni pod njo.

Uboštvo brez dolgov je popolno boga-stvo.

Vrzi skrb stran, pozabile bodo nate. In če jih ne odvržeš, bodo vrgle one tebe.

Zdravje je krona na glavah zdravih, ki jo vidijo samo bolniki.

Vsak je s svojim razumom zadovoljen, s svojim denarjem pa ne.

Znanost te krasi, če si bogat, in te hrani, če si ubog.

Čudne poze pri streljanju

Pri veliki vsakoletni strelski tekmi, ki se vrše v severnoangleškem kraju Bisleyu, je bilo mogoče opazovati najbolj čudne poze pri streljanju. Strelec, ki ga tu vidimo, misli, da more edino na ta način uspešno pomeriti

A NEKDOTA

Znanega pisatelja »Guliverja« Jonatana Swifta so izbrali nekega dne za pridigarja angleškega parlamenta. Svojo prvo pridigo pred to korporacijo je imel o ničemer. sti. Govoril je o ničemerosti glede na položaj in rojstvo, o ničemerosti zavoljo zemeljskih dobrin, o ničemerosti zavoljo postave in zunanjosti, pa je prešel na četrto vrsto ničemerosti v zvezi z umskimi darovi.

»Kar se tiče tega četrtega poglavja,« je dejal, »ne bomo govorili mnogo. Ker ni v tem zboru nikogar, ki bi imel vzrok, da bi bil ničemern zavoljo svojih razumskih sposobnosti, v to poglavje ne bomo globlje segali, dragi bratje!«

To je bila prva in zadnja Swiftova pridiga pred angleškim parlamentom.

VSAK DAN ENA

Moderni klobuki

»Ne, dragica, tvojega klobuka ne morem najti!«

(Ric et Rac)

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

Kulturni pregled

Ob 60-letnici slovenskega humorista

Damir Feigel

Damir Feigel je šestdesetletnik. Tihó živi v Gorici, tihó piše svoje povesti, in morda je le vse preveč tihó okoli njega, kadar izide kaka njegova nova knjiga. Ta ali oni ne ve, da je eden naših redkih humorističnih pisateljev — redke posebnosti danes, ko nimamo več niti Murnika niti Milčinskega — da nam je dal petnajst knjig, v katerih je nekatera stran, ki ne bi smela biti že od danes do jutri pozabljena. Vendar ima posebno v Julijski krajini lep krog bralcev, ki ga prav tako uživajo kot jih on tihó zabava, in jim je vsaka nova Feiglova knjiga doživljaje.

Damir Feigel je bil rojen 18. julija 1879 v Idriji. Gimnazijo je dovršil v Gorici, potem je študiral pravo na Dunaju. Menda ga ni gnalo v odvetniški ali sodniški poklic, zakaj kmalu ga srečamo v Gorici, kjer je živel do vojne kot novinar. Po vojni je bil nekaj časa tajnik županske zveze, potem član goriškega podpredništva »Edinosti«, zadnja leta je sourednik publikacij »Goriške matice«, posebno Koledarja.

Zivljenje, ki na zunaj ni močno razgibanó, je vendar polno drobnih dogodkov, ki nam jih je v svojih spisih neumorno razkazoval skozi prizmo humorja. Pisatelj je začel precej zgodaj, svoje prve humoreske je priobčeval v podlistkih »So. ča« in v slovenskih humorističnih listih krajšega in daljšega življenja. Prvo zbir-

ko humoresk pod naslovom »Pol litra vi-pavca« je izdal l. 1911; kako je to knjigo sprejela kritika, je pozneje (v »Edinosti«) sežgalo in dobro opisal v intervjuju s samim seboj »Pri Damiru Feiglu«. V tej zbirki je že čisto jasno označena njegova poznejša pot: veder humor, rahla satira, čudovite dogodivščine, dijaška leta, utopija (iznajdbe).

Po vojni so si sledile druga za drugo zbirke humoresk: »Bacili in bacilke«, v kateri prevladuje satira; »Tik za fronto«, ki je izšla l. 1921, in v kateri dokazuje, da pristen humoristi tudi v težkih dneh ne more zatajiti smeha; in »Po strani klo-buke«, v kateri nam slika slovensko, časn-karsko in malomeščansko življenje. Tem zbirkam se pridružujejo še »Domače živa-lie«, ena najboljših Feiglovih knjig, in ena-kovredna satirično humoristični zgodovinski spis »Brezene«, ki je pisateljevo prvo večje delo.

Poslej se Damir Feigel, razen v knjižici »Ob obratu stoletja«, v kateri nam dobro in zanimivo podaja nekaj spominov na di-jaška leta, ni več izneveril daljšemu tekstu. Sledijo si povesti »Pasja dlaka«, v kateri je prvič dal duška svojemu nagne-nju do dogodivščin; »Na skrivnostnih tleh«, ki je prav za prav nadaljevanje pr-ve; »Faraon v fraku«, ki se odlikuje po svojem izvrstnem zapletku in čistem hu-morju, eno najboljših Feiglovih del. V to vrsto lahko štejemo tudi »Okoli sveta 86, ki je izšla nekaj let pozneje.

Nenavadne iznajdbe, znanstvene pusto-lovščine, utopije so snov povestim »Čudež-no oko«, »Kolumbe«, »Carovnik brez do-voljenja« in zadnja njegova povest »Super-vitaline«. V njih se prepletajo nenavadne dogodivščine, utopija in humor; tu se u-di pisatelju tudi dovolj polja za satiro na človeško družbo.

Ni moj namen, da bi ob tej priliki kri-tično razglabljal o njegovem delu. Stroga kritika bo morda našla marsikateri ka-men spotike v njegovem delu, a neoporo-če so tudi mnoge Feiglove pisateljske vr-line, živahen razmah njegove domišljije, gladko in napeto pripovedovanje, ki ga približuje preprostem bralcu, pred vsem pa njegov smeh. Ne da se tajiti duhovito-sti nekaterih njegovih domislic in njih ko-miko v drobem pa mestoma njegovo dovornost. Brez vsakega dvoma je tudi dober opazovalec; nekatere strani nje-govih knjig nam podajajo dobro napisane, uspele podobe našega predvojnega ma-lo-meščanskega življenja.

Fr. B.

Nov zvezek »Misli in dela«

Pravkar izšla junijsko-juljska številka naše kulturne in socialne revije »Misli in dela« prinaša več uvaževanja vrednih razprav in člankov. Na uvodnem me-stu razpravlja prof. dr. Alojz Zalokar o vprašanju, ki mu bo treba posvetiti po-zornost, tudi v širši javnosti: o ljubljanski medicinski fakulteti. Vprašanje, ki ga raz-glablja pisec s hvale vrednim taktom in s pozitivnim kritizmom, je kočljivo, ven-dar ni mogoče zamočiti senčnih strani tiste fakultete, ki je ostala vse do danes nepopolna in katere izpolnitelj zahteva-jo mnogi v imenu slovenske kulture in njene prestiža. Dr. Zalokar pa ugotov-lja na podlagi rezultatov dosejanega ob-stoja, da se »ljubljanska medicinska fa-kulteta ni izkazala kot duša slovenskega medicinskega življenja. Medicina se je razvijala na naših tleh mimo nje in včasih celo preko nje. V slovenski strokovni literaturi je tvorni delež medicinske fa-kultete jako majhen...« Pisec izhaja s stališča, ki sta ga glede univerze pouda-ri, da dva ideologa slovenskih vseučilišnih stremeljenj, pokojna profesorja Hinterlechner in Serko in ki se ujema v tem, da je naloga univerze nega nepristranske zna-kovitosti, ne pa fabrikacija uradnikov in strokovnjakov. Prav v tem pogledu pa ima slovenska stanovstvena kultura od medicinske fakultete v Ljubljani kaj malo pri-spevkov. In vendar potrebujemo bolj ka-kor kdaj »najvišjih medicinskih zavodov, ki so v svojem jedru zdravi in sposobni kazati narodu pravo pot preko telesne kulture do najvišjih duhovnih vrhov.«

Dr. Svetozar Iliesić je prispeval raz-pravo »Osnove in cilji geopolitike«. Danes, ko se ta beseda čisto uporablja in še če-šče zlorablja, utegne ta razprava zanimati naširše vrste našega izobraženstva. Za-res je vredna, da si jo prečita vsak kulturno in politično zainteresiran Slovenec. Pisec prikazuje, kako je nastala in kako se je razvijala politična geografija, iz ka-tere so potlej nemški geografi državno-pravni teoretični in politični napravili da-našnjo geopolitično vedo, ki je po večini pseudo-znanost. Posebno zanimivo je čitati, kako obravnavajo iste pojave Fran-cozi in do kakšnih sklepov prihajajo celo italijanski gojitelji geopolitike, ki jim je za razliko od nemških teoretikov »svobod-na filozofija geografije«, ne pa reklamno trobiljo za razne ekspanzijske zahteve, ka-kor je to pri Hanshoferju in Maulu.

Dr. inž. Črtomir Nagode, ki je že pre-j opozoril nase s svojimi globoko zajetimi in poudetnimi razpravami o prometni po-litiki, je prispeval dobro dokumentirano razpravo »Načrti prometnih zvez na ju-govzhodu Evrope«, ki opozarja na ozadje in na geografsko politično ali »geopoliti-čno« tendenco nekaterih tujih načrtov, ki se dotikajo tudi ozemlja Jugoslavije in katerih prozoren namen je ta, da iz izbranih komunikacijskih sredstev postavijo realne temelje geopolitičnim teorijam o življenjskem prostoru velikih držav.

Ante Beg se v članku »Nemška pro-paganda na Kočevskem pred vojno« bavi s pojavom, ki utegne imeti danes neko aktualnost in vzbuditi izvestne sklepe.

Boris Debevec je avtor daljše raz-prave Stanovanjske razmere slovenske mladine«. Spis se naslanja na izsledke an-ket in statistično gradivo in ugotavlja stanje, ki mora vzbuditi resne skrbi. Pri-sec sklepa: »Iz vsega opisanege in po pri-merjanju statističnih podatkov iz vseh predelov smo dognali, da nikjer niti po mestih in industrijskih krajih, niti po to-liko opevanih in idealiziranih naših vaseh ne prebiva mladina tako, kot bi ji po vsej pravici pritakalo. Zato je vsakdanje govor-jenje o visoki civilizaciji in kulturni stop-nji našega naroda prav odveč, kajti že

izrez iz celotnega narodnega življenja nam kaže neizpodbitno dejstvo, da živi naš na-rod še silno nizko ter da je treba drugač-nega dela kakor pa opevanja tradicional-nih, le za odlikih slik! To je nedvomno res in kliče po temeljitim socialnem delu, ki edino lahko postavi trdnjše temelje napredujoči duhovni kulturi, ter dandanes le še dekorativni fasadi na našem slo-bo zgrajenem in majhnem narodnem hramu.

V Obzorniku citamo predvsem lepe vr-stice ob desetletnici smrti dr. Gregorja Zerjave. Dr. Branko Vrčon priobčuje dva zanimiva članka: »Med mirom in voj-no« vsebuje glasirani pregled mednarodnih političnih dogodkov v juniju. »Bolgarija in Balkan« pa odpira globlje poglede v današnjo zunanje-politično orijentacijo. Bol-garije, združene z avtorjevimi osebnimi vtisi z nedavnega bivanja v Sofiji in z razgovori, ki jih je imel z nekaterimi vo-dilnimi politiki. Drugi del članka »Sezo-na v ljubljanski Drami 1938-39« glorio-ra predstave v drugi polovici sezone, medtem ko Pavel Šivic v članku »Ob koncu glasbene sezone« poroča o vseh važnejših glasbenih prireditvah v koncertnih dvor-nah in v operi. Tem pregledom se pridru-žuje še Socialni pregled iz pera dr. S. Bajčiča. V tej rubriki je tudi še L. C. prispevek »Proces proti italijanskim ire-dentistom v Ljubljani«. Med Poročili je izšla S. B. ocena Markovičevega spisa »Reforma našeg gradnjanskog zakonodav-stva«, med Dokumenti pa program SAD »Slovenija« na Dunaju. Na platnicah obe-ta »Misli in dela« številko, ki bo prvenstveno posvečena odnosom med Bolgarijo in Jugoslavijo, dalje številko o krizi ro-dbine in poseben zvezek o pravi notranji ureditvi kot podlagi državne moči.

Revija »Misli in dela« si pridobiva pri-znanja tudi v znanjem svetu. Tako pri-naša odlični praški obzornik »Slovan-sky Pehled« v najnovejšem (3-4) zvezku poročilo o nji in pravi med dru-gim:

»Letos je vstopil že v peti letnik ta me-sečnik, ki se je povzpel med vodilne slovenske revije in si pridobil poleg 50 so-lavcev iz Ljubljane in iz drugih mest Slo-venije še sotrudnike iz Zagreba, Beogra-da, Skoplja, celo iz Sofije, Varšave in Pra-ge (J. Hajšmana, dr. Jindřička, V. Klo-fáč, L. Tvarůžka). S tem je že poveda-no, da ga ne zanima samo življenje slo-venskega naroda, marveč vse Jugoslavije in vse Evrope, zlasti še v vprašanjih so-cialne politike, gospodarstva, filozofije in literature. Zadnji zvezek lanskega letnika je bil v redakciji Br. Vrčon na posvečen dvaj-setletnici Jugoslavije in ga je mogoče do-biti tudi kot samostojni zbornik na 372 straneh za 80 din. Priloga smo toplo ta-jubljeno vir vsehstranskih informacij o po-stanek in dosežanjih razvoju te slovan-ske države in o usodi njene narodne veje onkraj meja.« Nato poročevalec (urednik A. Printa) z zadoščanjem in pohvalo na-voja bohemica v »Misli in delu«.

Zapiski

DANAŠNJA AMERISKA KNJIŽEVNOST

Londonski dnevnik »Times« je posvetil posebno številko Zdrženim državam. Že nastevanje prispevkov bi zadoščalo za so-mostojen članek. Omenim naj le razpravo Contemporary American Literature, kjer J. Wood Krutch označuje nekatere naj-videjše zastopnike v sodobni ameriški književnosti. Najbolj ugledni so danes ti-sisti klasiki (bereš uvodoma), ki so se so-dobnikom zdeli ekscentriki ali prenpete-ši dvomljive vrednosti: Whitman, Tho-reau, Mark Twain in Poe. Za njimi za-ostajata Emerson in Henry James. Nekoč

povzdigovani pisci kot Cooper, Longfellow in Lowell se citajo samo še zato, ker stoji v literarni zgodovini... Današnji romano-pisci segajo predvsem po socialnih sno-veh, mnogi pa tudi po romantičnih ali zgodovinskih predmetih. Dočim se kritiki pričkajo o zvezi med pesnitvijo in dru-štenim namenom, množice požirajo ku-pe romantičnih povesti: Harvey Allen »An thony Adverse«, in Margaret Mitchell »Go-ne with the Wind« (odšlo z vetrom). Po-vojnopedrskimi veljaki so: Dreiser, Sin-clair Lewis, Willa Cather, prvi satirik, drugi humanitarci, tretja realista brez struparske pripadnosti. Sodobni vrhunci se imenujejo: Pearl Buck (Nobelova nagra-da, kakršno sta prejela za leposlovje še dva »USAjca«: Sinclair Lewis in O'Neill), Ernest Hemingway in Erskine Caldwell. Biser v tej trojici je Buckova, kot pasto-jeva hči prežeta z biblijo. Hemingway, av-tor silovitih storij, postaja zadnje čase enoličen. Caldwell spretno pripoveduje krajše zgodbe s podeželja na jugu (God's Little Acre — Božja njivica, Tobacco Road, sta mu najbolj uspeli). Pod njih vplivom, posebno H-jevim, je zrasla celja drevesmika žilavil pripovednikov. Od njih je zaslovel John Steinbeck z »Of Mice and Men«, od ženskih E. Madox Roberts s kmetskimi novelami, lani pa Marjorie Kinman Rawlings z ljubko realističnim pri-kazovanjem dečka z daljne Floride (Year-ling).

V Angliji kakor v Ameriki pesništvo mo-čno goje moški kot ženske, najdemo pa ma-lo čitateljev zunanji svojih krožkov. V pre-jšnjem pokolenju, tkz. »poetični renaissan-ec«, se je obetal zlati vek Modricam — a ga ni! Vachel Lindsay in Carl Sandburg (čigar »Rutabago« je poslovenil podpisani) sta najbolj ljudska poeta. Edna Millay in Eleanor Wylie pišeta čustveno liriko. Umstveni E. Arlington Robinson in mi-stik Robert Frost osvajata širše občinstvo.

SPORT

Ljubljanska dirka — mednarodna

Letos je tradicionalna prireditev MK Ilirije sprejeta v mednarodni sportni koledar FICM in je zato združena še z večjim pripravi in denarnimi žrtvami

Že vse leto kroži med našimi sportniki in prijatelji motociklističnega sporta vest, da je mednarodna motociklistična federa-cija FICM v Londonu uvrstila vsakoletno ljubljensko dirko v svoj sportni koledar in ji priznala naslov »mednarodne dirke«.

Naslov »mednarodne« prireditve so ime-le ljubljenske dirke tudi že doslej, vendar je to izviralo od tod, ker so se dirk ude-leževali nekateri inozemski tekmovalci — kot gostje. Letos pa je stvar drugačna! Na svojem zadnjem letnem kongresu v Pa-rizu je bila naša država odn. naš moto-savez ponovno sprejet za rednega člana FICM. Kot redni član ima zdaj naš savez pravico tudi na tri mednarodne termine, torej tri dneve v evropskem motosport-nem koledarju, ki jih lahko zasede tako, da se v tih dnevih ne more nikjer v Ev-ropi vršiti istosčasno še kaka druga me-dnarodna motosportna prireditev.

Naš motosavez je te termine uporabil za prireditve, za katere je mogel raču-nati že vnaprej, da bodo izvedene na za-dostni višini in določili te: Ljubljensko di-rko, ki jo more izvesti Motoklub Ilirija, druga je dirkališna dirka L. Hrv. Moto-kluba v Zagrebu, tretja pa je cestna krož-na dirka pri Sv. Nedelji v Zagrebu, ki bi morala biti že 11. junija, pa je bila od-po-vredana in preložena na 3. september. Ta-ko bo torej letošnja ljubljenska dirka prva mednarodna motociklistična prireditev v naši državi.

Motoklub Ilirija je pravočasno občutil, kako veliko in težko nalogo je s tem pre-zvel in s to zavestjo se je tudi lotil dela. Že sam razpis letošnje ljubljenske dirke so Ilirijanci izdali vse drugačen kakor pre-jšnja leta, v zelo okusni obliki in štirih je-zikih. Razpis je že razposlan vsem sport-nim in turističnim organizacijam Evrope. Štab Motokluba Ilirije pa se je medtem tudi že lotil organizatornega dela ljubel-jenske dirke z vso vnamo, saj delo, ki ga še čaka za izvedbo te velikopotezne priredi-

Politično so prej radikalni nego konse-rvativci. Morda je najbolj znan Archibald MacLeish, tolmačen včas kot fašist, včas kot komunist. Od Frostovih pristavev bodi omenjen M. Van Doren.

Dramatika se je po vojni razbohotila. Marsikaj sodi le med ljudske igre, so pa vmes moške svetovne slave (O'Neill). Več kot teatraliki so Behrman, Sidney Howard, Maxwell Anderson, Clifford Odets. Skup-na poteza povojnih ameriških slovestni-kov je donekdo borba zoper lično preda-jo, zoper gosposko izročilo (genteel tradition). Vobče je sodobno združenodržavsko pi-smenstvo raznoternejše nego pred 10 leti.

A. Debeljak.

Jubilej dveh ruskih kulturnih institucij. Državna javna knjižnica v Leningradu je proslavila 125letnico svojega obstoja. Ta knjižnica, ki se sedaj imenuje po znanem pisatelju Saltykovu štedrinu, šteje nad 10 milijonov knjig. Upravlja jo okrog 500 uradnikov, ki so lani postregli več kakor 750.000 čitateljem. Leningradska univerza pa je slavila 120letnico obstoja. Sedaj šteje osem fakultet, devet institutov, 6000 dijakov in 100 profesorjev. Kabinet slo-večega kemika Mendelejeva je bil spre-men v muzej.

Obsežen pregled zgodovine ruske filo-zofije je izdal Slovenski institut v Pragi v knjigi z naslovom »Dějiny ruské filosofie«. Avtor spisa Boris Jakovenko je ruski emigrant in živi v Pragi. Je to prvi obšir-en in sistematičen oris zgodovine ruske-ga mišljenja in je tem večje pomena, ker je filozofija v pravem smislu besede v sov-jetski Rusiji zapostavljena. V praškem »Venkovu« je poročal o knjigi K. A. Če-heidze in jo imenoval »enciklopedija ru-skega mišljenja«. Po njegovi sodbi je knji-ga spisana objektivno in s temeljito erudi-cijo.

Mnogo ne povedo te vrstice, toliko pa le, da je tudi v našem tenisu nekje nekaj, kar mu grozi škodovati baš v naj-bolj odločilnem trenutku.

Na mednarodnem mitingu med Nemčijo in Italijo, na katerem je »padele svetovni rekord v teku na 800 m, je Nemčija po skupni oceni zmagala prepričevalno s 110 in pol proti 67 in pol točke. Na tem mitingu je bil zrušen še drug svetovni re-kord, in sicer v ženskem teku na 80 m z zaprekami. Italijanka Testoni je potrebo-vala za to prigo 11,5 sek. in zboljšala do-seđanji svetovni rekord za eno desetinko sekunde.

»Ilustrovane sportske novosti« štev. 29 so izšle. Vsebine: Pred velikim finalom — je nekaj gnilega. — Dve paralelne ali ena liga. — Olimpijski zimski raj 1940 — spet Garmisch. — Nacionalna liga se začne že 13. avgusta brez Gradjanskega, Hajduka in Haška? — Madžarski finale v tekmah za srednjeevropski pokal itd. — Vmes je še zelo mnogo pestrega drobiža iz raznih sportnih panog — domačega in tujega. — Posamezne številke so po 1 din.

Tekmovanje za državno teniško prvenstvo za moštva v Celju. V nedeljo 23. t. m. se bosta srečala v Celju lokalna rivala SK Celje in SK Atletik. Tekmovanje se bo pričelo ob 7. zjutraj na igriščih SK Celja in v mestnem parku in bo gotovo zelo zanimivo.

Sokol

Lepo uspel sokolski nastop na Lokah

Zagorje, 18. julija. Na krasnem prostoru, kjer je bilo pred dobrimi 30 leti kamenito pobočje, zidajo rudarji Sokoli svoj dom. Kdo bi si bil mi-slil pred 40 leti, da bo iz peščenega hriba nastala lepa ravan in da bodo kdaj na tem mestu stala hiše. TPD je v teku let ves ta material izvozila v prazne rove, da jih je zasula. Zdaj je na tem prostoru poleg so-kolskega doma še pet drugih stavb. Mar-sikateri poznavalec tega kraja je v nede-ljo s priznavanjem ogledoval nastajajočo novo sokolsko trdnjavo, posebno še, ker jo Sokoli rudarji s kulukom građe sami. Dom je zdaj pod streho, a potrebna so še razna obrtniška dela, za katera bo treba še precej denarja.

Televadni nastop v nedeljo je pokazal tudi lep napredek. Okrog 15. je krenil sprevid izpred televadišča zagorskega so-kolskega doma z rudarsko godbo proti Lokam. V sprevidu je bilo nad 300 sokol-skih pripadnikov v krojih, katerim se je pridružio še večje število narodnega ob-činstva. Ko je prišel sprevid na loško te-lovadišče, so se vsi društveni oddelki pod vodstvom načelnika br. Kluna zbrali in izkazali med igranjem državne himne čast državnih zastavi. Nato je imel starosta br. Kolenc lep nagovor, v katerem je izrekel priznanje in zahvalo Sokolom Ločanom, ki so v okviru Petrove petletke zagorskega Sokola zgradili lasten dom. Sledil je na-stop dečkov (68) in deklic (64), ki so skladno izvedli župne proste vaje. Posre-čen je bil nastop 32 naraščajnic in 36 na-raščajnikov. Sledil je nastop dečkov iz Tr-bovelj s puškami, katerim vajam je občins-tvo navdušeno ploskalo. Lepo je uspel te-lovadni nastop članic (28) in članov (32). Pri orodni televadi bi so nastopili domači člani in gostje iz Trbovelj, Hrastrnika in Litije. Med igranjem »Le naprej« je bila sneta državna zastava.

Po nastopu je sledila na lepem in obšir-nem televadišču dobro obiskana zabava, kjer je marljivo igrala Hrastrska godba. Lep je bil ta nastop in l'pčani zaslužijo vse priznanje. Na zopetno videnje ob sve-čani otvoritvi doma.

Nastop marljive laporske sokolske čete je bil v nedeljo na lastnem letnem televadi-šču. Četa, ki spada pod matično društvo v Slovenski Bistrici, je ta dan pokazala prav lepe uspehe na televadnem področju. Število pripadnikov je čedalje večje in je bor-ben zlasti mladi rod, kar se je čutilo ob navdušenih vzklikih sokolistov, sokolski ideji, kraju in domovini med sprevidom, ki se je formalno pred nastopom na letnem televadišču in krenil nato skozi vas in na-zaj. Nastop, pri katerem je deioval tudi oddelek vojaštva iz Slovenske Bistrice, je začela po pozdravu zastave sokolska dec s prostimi vajami. S predpisanimi prostimi vajami so nastopili tudi vsi ostali oddelki. Posebej naj še omenimo živahne tekme naraščajnikov preko ovir, nastop naraščajnic v pestrnih domačih oblekah z vajami s klasi, posebno točko naraščajni-kov in pa strumen nastop vojakov, ki je zadivil vse gledalce. Originalne in pri-srčne so bile igre moške dece. Nastopili so tudi na bradiji in drogu. Veliko je bilo zanimanje za švedsko štafeto med Lapor-čani in Poljčani. Zmagali so poslednji. Spo-red nastopa, ki je obsegal 12 točk, je bil zaključen s snemanjem državne zastave in petjem »Hej Slovanci. Sodeloval so tudi edince iz Slovenske Bistrice, Črešnjevca, Poljčan in Pragerskega. Trud, ki so ga imeli posamezni vaditelji in pripadniki z nastopom, bi zaslužili vsekakor večje ude-ležbe. Žal, so bile na dan vsenaokrog prireditve. Starosti br. Logarju, načelniku br. Mastinšku in vsem zvestim sokolskim pripadnikom in voditeljem marljive lapa-ske sokolske čete kličemo: »Le naprej...«

R A D I O

Sreda, 19. julija

Ljubljana 12: Koračnice velikih moj-strov (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Salonski kvartet. — 14: Napovedi. — 13.30: Mladinska ura: Vremenska hišica (g. M. Zor). — 19: Na-povedi, poročila. — 19.40: Nac. ura: Lepi spomini iz težkih dni. — 20: Plošče. — 20.10: Freske v blejski župni cerkvi (g. Franc Zven). — 20.30: Pevski zbor Pro-svetnega društva Kranj. — 21.15: Tambu-raški orkester (A. Karmelj). — 22: Napo-vedi, poročila. — 22.15: Za mlade ljudi in poskočne pete.

Beograd 18.20: Brahmsove pesmi. — 18.50: Lahka glasba. — 20: Narodne pes-mi in plošče. — 21.45: Lahka godba in ples. — Zagreb 20: Plošče. — 20.30: Ka-kor Ljubljana. — 22.20: Ples — Praga 19.50: Godba na pihala. — 20.40: Iz opere »Marta«. — 22.10: Plesi s plošč. — 23: Češka glasba. — Varšava 21: Chopnova klavirske skladbe. — 22: Plošče. — Sofija 18: Vesela muzika. — 19.15: Mascagnije-va opera »Cavalleria rusticana«. — 22.10: Ples. — 22.20: Bolgarska glasba. — Du-naj 12: Delavski koncert. — 16: Vesela muzika. — 18.20: Iz Wagnerjeve opere »Večni mornar«. — 19: Baročna klavirska muzika. — 21: Plošče. — 22.30: Dunaj-ska glasba. — 24: Nočni koncert.

Močnik in tovariša v Nemčiji

(Pismo s poti naših udeležencev na tekmah s kajaki v Frankfurtu)

Frankfurt, 15. junija. Zadržne čase smo se že navadili, da do-bimo zadnji trenutek vozovnice, kadar je treba na tuje. Tako je bilo tudi to pot, ko smo pretekli petek zvečer Vincenc Mirko iz Zagreba ter ing. Gaberšek ter Močnik Cveto iz Ljubljane odpotovali na medna-rodno tekmovalstvo s kajaki v Frankfurt. Zaman smo vse popoldne upali, da bomo ponoči lahko spali, kajti vlak je bil nabito poln in smi bili kar veseli, da smo sploh lahko sedeli.

Pri prestopanju v Monakovem smo sre-čali svetovna prvaka v dvojki na 100 m Eberla in Muckentalerja. Gaberška in Močnika je precej vznemirila vest, da bo-sta morala startati v dvoboju dvojki med Nemčijo in švicar ter bo tako ta dvo-boj prav za prav troboj. Za Nemčijo bosta na startu sama svetovna prvaka, za švice pa Zimmermann in Klingenfuss, ki sta bila na svetovnem prvenstvu na petem mestu. Kaj bova pa midva v tem mesarskem klan-ju? Znaenkrat se še ne udava, jutri pa se bova skoraj gotovo morala, če ne zle-pa, pa zgrda. Za Vincenca je zadeva lažja, ker v enojkah ne bo tako hudih »kano-fov«.

V Frankfurt smo prispeli v soboto po-poldne. Na kolodvoru so nas lepo pozdra-vili in spravili v hotel »Hamburg«, kjer mo že našli »Slovan« in italijansko ekipo. dan smo si na hitro ogledali mesto, to je ono mesto, ki slovi po »frankfurter-cah« in pa po tem, da stoji v njem Gothe-jeva rojstna hiša. Po ogledu mesta smo bili še na večerji pri mestnem županu, ki nam je izrekel pristrčno dobrodošlico in vsakemu izročil lep spomin na mesto. Na-to smo odšli v hotel in po-pešili v poste-lje, da bi bili bolj pripravljeni za jutrišnji nastop.

MOC.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

V nekaj vrstah

Vesti iz plavalnega sporta

Iz zadnje okrožnice plavalnega saveza posnemamo: Tečaja za skoke zaradi majh-nega števila prijav letos ne bo, tem bolj, ker ministrstvo za telesno vzgojo o tej stvari ni izdalo nobene rešitve in se savez za to ne more odločiti za angažiranje tre-nerja. — Pokrajniska prvenstva bodo v dnevih 29. in 30. julija, in sicer vzhodno v Novem Sadu, primorsko v Crikvenici, za-padno pa v Zagrebu. Upravni odbor je raz-pravil o posebnem stanju v zapadni sku-pini, ki je nastalo zaradi izstopa Ilirije iz nacionalne lige, pa je soglasno sklenil, da bo v tej skupini doseglo pravico medpa-nega tekmovalstva v primeru, če bi bil zma-govalec klub nacionalne lige, naslednje plisirano moštvo neligaškega kluba. — Državno prvenstvo za juniorje in juniorke to v dnevih 12. in 13. avgusta v Herce-gnovem. — Poedinsko prvenstvo za ženske bo v dnevih 2. in 3. septembra v Crikve-nici.

V tenisu nekaj ni v redu

Preteklo soboto je bil v Zagrebu drugi dan kvalifikacijskega turnirja med naši-mi teniški mišketirji in sta takrat igra-la izbirno tekmo Pallada in Mitlić. Kako smo zabeležili že isti dan, je prišlo na tej tekmi do nekaterih mučnih prizorov, ker igralca večkrat nista hotela igrati da-ker, navsezadnje pa je Pallada v petem setu igro sploh prekinil in zapustil igrišče. V zvezi s temi dogodki citamo v »Ilustrova-nih sportskih novostih« nekatere ugotovi-te, ki nas navdajajo s skrbjo in strahom, kaj bo, če se ti sporti ne bodo pravočasno spravili s sveta. List piše med drugim: »Pomanjkanje občutka dolžnosti pri igralcih in pomanjkanje avtoritete pri vo-diteljih našega tenisa je mučno delovalo na vse navzočce, ki so po pravici dejali, da je tam nekaj gnilega. Kaj je gnilo in kje je gnilo, to se vprašamo sedaj. Vprašujemo se to deset dni pred velikim fina-lom, ko se nam nudi prilika, da bi z zma-gom nad Nemčijo prvič postali evropski pr-vači v tenisu. Gnilo je — nekeje. Nekateri ne vedo, kje je to mesto (ali mesta), ne-kateri pa nočejo vedeti tega. Vseeno kdaj, toda gniloba bo gotovo prišla na dan, če se je bo kdo lotil. Zdi se nam, da bi bilo v interesu našega tenisa, da se to zgodi čim prej!«

L. WINDER:

122

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Videti je bilo, da mu neuspeli poizkus atentata v Zagrebu ni šel do živega. Toda v dnu srca je bil prav tako globoko prestrašen kakor Zofija. »Da se mi vsaj ne bi bilo treba peljati!« je mislil sam pri sebi. »Zakaj sem obljubil, da pridem v Bosno? Nepremišljeno je bilo. Vobče ne bi bil smel pripočeti, naj bodo manevri v Bosni. Lansko leto so bili manevri na Češkem, letos bi se lahko vršili v Alpah.«

Čez nekaj dni so dostavili Francu Ferdinandu z ostalo pošto vred brezimno pismo, v katerem je bila razen psovovanja in zmerjanja tudi grožnja, da bo nadvojvoda v kratkem umorjen. Znamka na pismu je bila avstrijska, poštni žig nečitljiv. To pismo je Franca Ferdinand močno razburilo. Toda on kakor Zofija sta bila sicer prešla že mnogo sramotljivih pisem, toda nobeno ni napovedovalo umora. To pismo, zdaj, tik pred potovanjem v Bosno, je bilo vendarle nekaj čudnega. Franc Ferdinand ni pokazal groznilnega pisma Zofiji, toda od tistega dne je nenehoma mislil: »Prav ima, bolje bi bilo, da se ne bi peljal v Bosno, bolje bi bilo...«

Nič več mu ni bilo obstanka v Konopištu. Peljal se je v Blühhbach. Šele tik pred napovedanim obiskom nemškega cesarja se je hotel vrniti v Konopište. Toda njegova notranjost je bila prepolna nepokoja, in v Blühhbachu je našel prav tako malo miru kakor v Konopištu. Vojaška pisarna mu je sporočila, da so na Dunaju izrekli neke pomisleke proti potovanju v Bosno; poznavalci dežele trdijo, da so Potiorkova poročila preročnata; v priključnih deželah mrgoli protiaustrijskih, nasilnih življenj, ki jim je marsikaj prisoditi; visoki gospod naj bi morda blagovolil odrediti preverbo uradnih poročil, če se že rajši ne odloči, da sprito danih okoliščin opusti potovanje.

»Saj ne morem nazaj,« je srdito pomislil Franc Ferdinand. »Nazaj bi mogel samo, če bi cesar...«

Edini cesar ga je mogel odvezati dolžnosti, da nastopi potovanje v Bosno. Ako bi cesar odredil, da ga zastopaj pri manevrih kdo drug, bi bilo vprašanje srečno rešeno.

Franc Ferdinand se je sklenil peljati na Dunaj in govoriti s cesarjem. Ko je došel na Dunaj, je najprej obiskal grofa Berchtolda in vprašal ministra, ali se je zanesti na Potiorkova poročila.

»Mislim, da,« je Berchtold odvrnil; »vsaj meni ni prišlo nič nasprotnega do ušes. Potiorek napenja tam spodaj nekoliko hude strune, toda očitno z uspehom. Vse kaže, da ima položaj absolutno v rokah.« Franc Ferdinand je potegnil iz žepa grozljivo pismo, ki ga je bil nedavno prejel, in ga pokazal ministru. Berchtold se je nasmehnil: »Cesarska visokost, takšna grozila pisemca dobivam skoraj vsak dan...« Odprl je predal pisalne mize in vzel iz njega nekaj pisem. »Prosim, cesarska visokost... najnovejšega datuma... In tole, in tole...«

Tudi ministrski predsednik je že dobil takšna pisemca... Mislim, da je stvar brez vsakega pomena. Posebno v tem primeru, cesarska visokost, bi utegnilo biti tako: kdor namerava atentat... nu, ta bi se lepo premislil napisati grozljivo pismo.«

To ni bilo tisto, kar je hotel Franc Ferdinand slišati. »O potovanju odloča torej samo še cesar,« je pomislil in napovedal svoj obisk v Schönbrunn. Cesar je privolil, da ga takoj sprejme.

V večji zadregi kot drugače je stopil Franc Ferdinand v cesarjevo delovno sobo. Z zahtevami, željami, zadevami, pritožbami in drugimi mučnimi snovmi za razgovor obilno založen, je sicer pogosto prihajal v Schönbrunn a te zahteve in želje niso skoraj nikoli zadevale njegove lastne osebe. To pot je bilo drugače; in lahko je bilo uganiti, za kaj bi rad prošil in za kaj se ne upa odkrito prositi. Vse je bilo na cesarjevi dobri volji. Franc Ferdinand je o tej dobri volji dvomil. V zadregi je napeljal pogovor.

Omenil je važnost bosenskih manevrov in hkratu pomislil. »Nápak sem začel. O važnosti ne bi smel govoriti.« Nato je rekel, da se letošnje pomla dne čuti posebno čilega. »To je zdaj pravo,« je pomislil. Cesar, ki ga je pred malo tedni mučila bronhita, je prikal: »Da, letos je pomlad nevernara. To dela nemara toplota... Hitro je jelo postajati vroče.« Da, prav to mu je v veliko nadlego, je živahno pritrdil Franc Ferdinand. Vobče pravijo, da bo poletje kar nenavadno vroče. Zato mu ni naj se drugače še tako veseli vsakih vojaških vaj — misel na bližnje manevre v Bosni prav nič

priljetna. Kajti tam spodaj je vročina še čisto drugačna kakor pri nas. V vročih poletjih je v Bosni neznosna pripeka. Da in zato sam ne ve, ali bi brez škode prenesel bosensko podnebje za časa manevrov in ali ne bi bilo bolje, da rajši ostane doma.

Cesar je bil zdavnaj uganil prestolonaslednikovo željo. Naslajal se je nad zadrego neljubega nečaka, ki ni bil danes prav nič podoben nasilnežu. »V tej stvari ti težko svetujem,« je prijazno rekel stari mož; »to je povsem na tebi. Pelji se ali pa ostani doma, kakor te je volja.«

Franc Ferdinand se je nasmehnil. Svojega srda in razočaranja ni hotel pokazati. Misli si je: »Pušča me, da držim v past. Noče mi prepovedati potovanja. Vesel je, ker se moram peljati. Kako sem mogel biti tako prostodušen in le za trenutek upati, da mi bo pomagal!«

Ves razočaran in v skrbih se je odpeljal v Konopište. Že mnogo tednov je, kakor na Bosno, z zlo voljo mislil na bližnji obisk nemškega cesarja. Viljemovi obiski so bili naporni, temperamentni, kar preživahni cesar je bil kot gost jako zahtevljiv. Na lovu je bil sicer navadno prijeten tovariš, ki ni poznal nevoščljivosti, pri zadnjem pogovoru pa divje svinje, ko je Franc Ferdinand v nekaj minutah podrl devet in petdeset izmed šestdesetih svinj, ki so jih spustili mimo njega, je bil Prus poln nebežnega občudovanja in je vzkliknil: »Gromska strela, ti pa znaš!« Toda pogovori, ki jih je cesar rad v neskončnost raztezal, so bili strašno naporni, in v svednost, ki jo je zmerom poudarjal, neznosna. Mimo tega se je že nekaj časa ogibal vprašanj, ki so bila za Avstrijo posebno važna. Ni si hotel zvezati rok.

pristojni 82% vseh. Zanimivo je tudi dejstvo, da je od teh otrok 39% nezakonskih, od tega spet 91% iz vinorodnih krajev. V Sloveniji se letno rodi okrog 2500 nezakonških otrok in jih od teh odpade samo na Stajersko 2000, mali preostanek pa na ostale dele Slovenije. Čeže, da je tudi to dejstvo pripisati vplivu alkohola. Iz te številne črede otrok, ki je pri nas v vseh ozirih zastopljena, se potem pojavlja zopet važna naša vprašanje brezdomcev, takozvanih občinskih revčkov in pa pastirskih otrok, ki so zvečne nezakonski in ki so kot taki obsojeni živeti predani milijoli pod tujo streho. Statistika V. Jagodiča ugotavlja, da je tudi teh največ iz vinorodnih krajev, kjer zapuška alkohol svoje kvarne posledice.

Kako je najbolj s tem vplivom obremenjena slovenska vas, največ vas v vinorodnih krajih, potrjujejo podatki o moralno ogroženi mladini, ki jih je zbralo ljubljansko sodišče na osnovnih šolah. Ugotovitve te statistike nam prinašajo porazno spoznanje, da je bilo v šolskem letu 1936/37 nič manj kot 22.091 šolobveznih otrok takih, ki niso mogli normalno napredovati. In zopet se pretežni del teh otrok rekrutira iz vinorodnih krajev. Najbolj jih je namreč takih v mestih, nekoliko več v trgih in industrijskih središčih, a največ v vinorodnih krajih.

Proti temu si oblastva pomagajo z oddajo v kolonije in v druge take ustanove, ki imajo za cilj otroka očuvati pred kvarnimi vplivi in ga iztrgati iz njihovih krepiljev. Dasi so te ustanove same po sebi nekaj prepotrebne in koristnega, vendar ne morejo zaježiti rahlega naraščanja zločinstvenosti mladine. Toda čeprav so se povprašana sodišča izjavila, da je trenutno pri nas preko 2000 takega naraščanja, ki je že gođen za oddajo v zavode za vzgajanje in poboljševanje, jih tje ne morejo oddati, ker zanje ni prostora. Zalostno dejstvo namreč je, da premoremo samo en tak zavod, v katerem se je naša možnost le za 98 otrok, ostali pa so morali ostati zunaj, ker ta zavod prav za prav ne prenese nič več kot 50 gojencev.

Ce hočemo torej krepko zagrabiti to našo družabno zlo, moramo po teh ugotovitvah zagrabiti v jedru vprašanja alkoholizma tudi za sistematično izgradnjo vzgojnega in poboljševalnega aparata v primernih zavodih.

Večje trgovsko podjetje IŠČE samostojno

knjigovodkinjo

veščo slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika poleg stenografije in stroje-pisja. Vpovev pridejo starejše z prakso. Oferte s sliko in zahtevami pod »115« na oglasni oddelek »Jutra«.

URADNICA

mlajša moč zmožna vseh pis. del, dobra računarica in spretna strojepisna žell premeniti mesto. Gre tudi na delo. — Ponudbe prosil pod značko: »1. avgusta na oglasni oddelek »Jutra«.

KOLESA

kupite dobro in po ceni tudi na obroke pri

H. SUTTNER, Ljubljana

Brezobzeven ogled! Aleksandrova 6.

Izolacije

proti vlagi in vročini, ploščice za oblaganje sten, mavec, šamot in ves ostali

GRADBENI MATERIAL

dobite pri

Material

LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 36/b.

Telef. 27-16. — Brzjavlj. Material.

Revna mati

da 6 mesecev starega fantka za svojo. Ceni, dopise na ogl. odd. Jutra pod »Revna«, 17572-14

Prehrana

Beseda 1 din, davek 3 din za štiro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Damsko in

športno kolo popolnoma novo, pod ceno naprodaj. Rebec, Tyrševa cesta 71. 17567-11

SERIRAJ

V »JUTRU«

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.